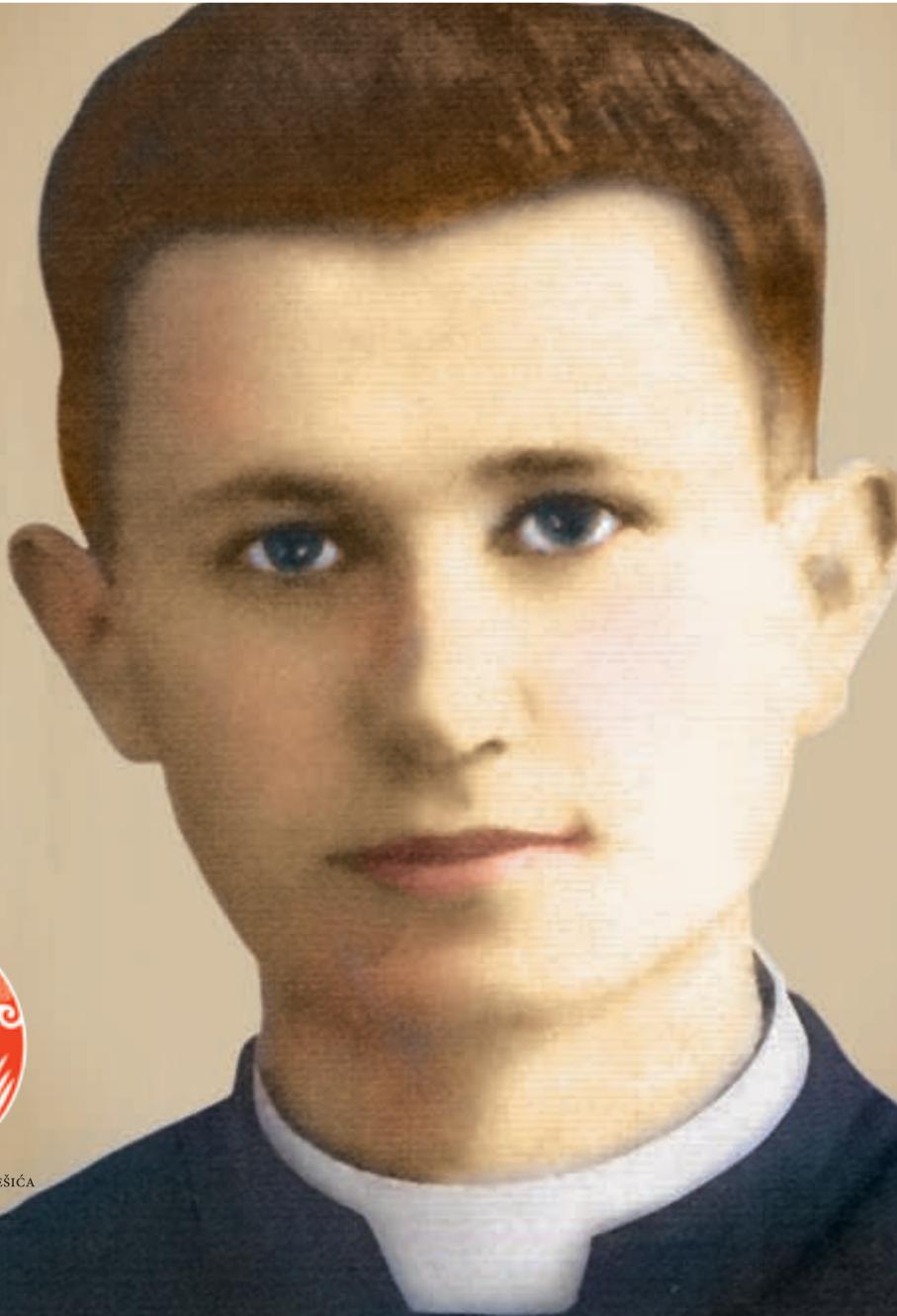

Ladonja

VJERSKI INFORMATIVNO-KULTURNI LIST | 9/332 | GODINA XXXII | CIJENA 8 KN

RUJAN 2013.

BEATIFIKACIJA MIROSLAVA BULEŠIĆA

PULA, 28. 9. 2013.

MIROSLAV BULEŠIĆ:
Moja osveta je oprost

Poštovani čitatelji,

rujanski broj lista Ladonje, kao što je od prve stranice vidljivo, u potpunosti posvećujemo našem budućem blaženiku – sluzi Božjem Miroslavu Bulešiću. Zbog toga ćete na našim stranicama pronaći prikaz njegova života, i to s jasnom porukom: ljudski život ne mora biti dugovječan da bi bio sadržajan. U kratkom životu mladoga svećenika Miroslava susrest ćemo osobu punu mlađenackoga žara i poleta, ali i razboritosti i dosljednosti, što je značajka zrele osobe. Sve to govori da je potrebno svaki trenutak života koji imamo živjeti na pravi način. Pitanje koje nam postavlja kратak životni put Miroslava Bulešića jest kako živimo svoj život koji smo od Boga primili, trošimo li dragocjeno vrijeme na svađe, ne-suglasice, mržnju i zavist ili ćemo trenutke života sebi i drugima obogatiti dobrotom i ljubavlju, razumijevanjem i poštovanjem. Takav nam je primjer dao Miroslav Bulešić.

Nadam se da će biti zanimljivo i sagledati put koji je trebalo proći od pokretanja procesa za proglašenja blaženim pa sve do danas.

Treba izraziti duboku zahvalnost svima, posebno postulatorima, koji su ulagali puno

truda da bi došlo do proglašenja blaženim, ali zasluzuju zahvalnost i mnogi znani i neznani svjedoci koji su, poglavito tijekom vremena komunizma, kada se nije smjelo o tome govoriti, čuvali i sačuvali istinu o svemu što se događalo u teškim poratnim godinama mržnje prema vjeri, Crkvi i svećenicima.

Dužnu našu zahvalnost zasluzuju i oni koji su do kraja odslužili svoje zatvorske kazne, i to ne zbog svoje krivice, već zbog toga jer su u tim teškim danima stali na stranu istine i branili je svojim životom.

U ovom broju razgovarali smo i s našim biskupima, koji su imali hrabrosti i snage govoriti o tim događajima i u vremenu kada je bilo jednostavnije i lakše šutjeti o njima.

Svako vrijeme ima svoje svjedoke, Miroslav Bulešić je svjedok svoga vremena i predstavlja mnoge koji su u to vrijeme trpjeli zbog vjere. Ali i našem su vremenu potrebiti svjedoci.

Pitanje koje nam predstojeća beatifikacija postavlja jest kako ćemo danas svjedočiti svoju vjeru. Hoće li nas buduće generacije pamtitи по autentičnom življenju kršćanskih istina i vrednota? Ako na to pitanje pokušamo životom odgovoriti, onda

VILIM GRBAC

sve što činimo ovih dana i u pripremi slavlja i u slavlju poprima pravi smisao.

Želja nam je također da ova Ladonja, posvećena služi Božjem Miroslavu Bulešiću, dođe u što više naših domova, u ruke vas, poštovani čitatelji, koji ju ne čitate redovito, da bude znak i svjedočanstvo ovog prevažnog događaja kojemu se naša Crkva istinski raduje.

Želimo putem stranica našeg lista doći i u susret vama, cijenjeni čitatelji, koji nećete biti u mogućnosti prisustvovati slavlju u pulskoj Areni.

Svima vama, koji će nastojati doći na slavlje u Arenu, želimo da vam ono protekne u pravom duhovnom ozračju, da nam svima bude poticaj za bolji kršćanski život.

Bit ćemo vam zahvalni na vašoj strpljivosti, razumijevanju, sabranosti i molitvi. Puno će nam pomoći vaše pridržavanje reda i naputaka od strane domaćina ovoga slavlja. Tako i priliči ovakvom slavlju. Nadamo se zagovor i pomoći našeg skorog blaženika Miroslava Bulešića.

NOVA Pjesma Band AIDA BL. MIROSLAVA

“Svjedok vjere Miroslav Bulešić”, pomalo je neobičan naslov za pjesmu, no događaj koji je nadahnuo stvaranje ove pjesme, beatifikacija jednog svjedoka vjere, nije nimalo običan događaj. Svjedočanstvo mladog Miroslava potaklo je pjesnika Antuna Milovana da napiše tekst, koji je Bruno Krajcar uglazbio, uz tople prizvuke domaćeg istarskog melosa.

Zanimljivo je da jedinstven, za ovu prigodu okupljen ‘Band aid blaženog Miroslava’ čine glazbenici iz Istre, Rijeke i Zagreba. Tu su istarski kantautor Bruno Krajcar i članice grupe Poklon, Kristina Jurman Ferlin i Andela Jeličić; Zagrepčane predstavljaju ovogodišnji pobjednici Uskrsfesta, zbor Apostoli mira, Matija Antolić (vokal i usna harmonika) te legenda duhovne glazbe Čedo Antolić. Konačno, svoj su pečat pjesmi dali i Riječani: Sandro Bastiančić (iz grupe En Face), te aranžer i glazbeni producent Olja Dešić. Zborske dionice obradio je Goran Kovačić, a gitare odsvirao Stefan Šegulja. Snimalo se tijekom kolovoza u Pulskom studiju Partyzan, u Zagrebu u studiju Šišmiš, te u riječkom studiju Maraton, gdje je napravljen i završni mikš i mastering.

Pjesmu ‘Svjedok vjere Miroslav Bulešić’ možete čuti na hrvatskim radijskim postajama, a dostupna je i na ovom linku: http://miroslavbulesic.hr/images/materijali/Svjedok_vjere_Miroslav_Bulesic.mp3

IMPRESUM

Pokrenuo Antun Hek, od lipnja do listopada 1972. listić – prilog obiteljskog časopisa Kana, samostalno izlazi od Božića 1981.

Osnivač:

Biskupski ordinarijat Porečke i Pulske biskupije

Glavni urednik: Vilim Grbac

Zamjenik glavnog urednika: Željko Mrak

Uredništvo: Blaž Bošnjaković, Ana Cvitan, Vilim Grbac, Ilijia Jakovljević, Tomislav Milohanić, Željko Mrak

Adresa uredništva:

Dobrilina 6, 52000 Pazin, tel: 052/624-863, ladonja@biskupija-porecko-pulska.hr

List izlazi 12 puta godišnje

Grafičko oblikovanje i priprema: David Ivić

Tisk/Nakladnik:

Josip Turčinović d.o.o., Pazin

Žiro račun: 2380006-1147003243

Devizni račun

ESB: CHR22 70010000-09166144

IBAN: HR7324020061100107336

UDK ISSN

282 : 379.8

ISSN 1330-5018

Naslovница: Blaženi Miroslav Bulešić

Svećenicima, redovnicima, redovnicama, vjeroučiteljima i svim župnim suradnicima, katoličkim udrugama i pokretima te svim vjernicima Porečke i Pulske biskupije.

Miroslava Bulešića, tako i u činu njegova predanja do kraja, te da se tim primjerom nadahne i ohrabri za življenje i svjedočenje vjere u ovom povijesnom trenutku. Naš je budući blaženik u svome kratkom ovozemaljskom životu po daru Božjem sazrio do punine vjere i predanja Bogu i narodu te je svojom smrću pružio najveće svjedočanstvo za Boga. Njegova je veličina sadržana u riječima koje je uputio svojim progoniteljima: „A moja osveta je oprost!“

3. Promatrajući život Miroslava Bulešića, pa i tolikih drugih mučenika i svjedoka vjere, postaje nam vidljivo kako njihova mučenička smrt nije bila samo jedan trenutak u kojem su odjednom pokazali svoju veliku vjeru. Iza tog trenutka stoji čitav život bez kojeg svjedočanstvo života ne bi bilo moguće jer inače ne bi imali unutarnje snage vjere za takav jedan čin. Zato se vjera gradi svakoga dana, svakoga nam je dana potreban Gospodin da čisti u nama i raspiruje ljubav koju je u nas položio po svom Duhu.

4. Kao pastir ove mjesne Crkve želim zahvaliti svima koji su se na bilo koji način ugradili u slavlje beatifikacije Miroslava Bulešića. Sinovskom odanošu zahvaljujem Svetom Ocu što je vlč. Miroslava Bulešića uzdigao na čast oltara i našem narodu podario još jednog novog blaženika. Svakako našu zahvalu upućujem biskupu u miru mons. Antunu Bojetiću koji je odlučio ponovno nastaviti proces beatifikacije te na poseban način mons. Ivanu Milovanu, biskupu u miru, koji je sa svojim suradnicima obavio sve ono što je bilo potrebno kako bi moglo doći do beatifikacije. Iznad svega zahvaljujem mons. Vjekoslavu Milovanu, sadašnjem vicepostulatoru, čijim je neumornim zalaganjem završen dijecezanski postupak, kao i rimskom postulatoru mons. Juri Bogdanu te piscu pozicije mons. Fabijanu Veraji.

5. Pozivam vas, subraćo svećenici, da u svojim homilijama i katehezama progovorite o našem novom blaženiku Miroslavu Bulešiću te da redovito molimo molitvu koju ste dobili s posebnom nakanom za nova duhovna zvanja u našoj biskupiji. Nakon mučeničke smrti Miroslava Bulešića naša biskupija bila je obogaćena novim svećeničkim i redovničkim zvanjima. Molimo da nam Bog po zagovoru Miroslava Bulešića udijeli novih revnih pastira, a u svima nama osnaži ljubav prema Bogu i Kristovoj Crkvi. Sve vas, braćo i sestre, povjeravam zaštiti Presvete Djevice Marije, Majke Crkve i Kraljice mučenika te vas od srca pozdravljam i blagoslovljjam.

mons. Dražen Kutleša,
biskup porečki i pulski

Braćo i sestre!

1. Crkva na ovim našim područjima čuva svetu uspomenu na svoje najbolje članove od sv. Maura porečkog do bl. Francesca Bonifacia i Miroslava Bulešića koji su na najveći način posvjedočili snagu vjere i kršćanske ljubavi, bilo da su to učinili u redovitim prilikama svagdašnjeg života ili samom mučeničkom smrću. Proglašujući ih svetima, Crkva svojim sadašnjim članovima, svima nama koji smo još ovde kao «Crkva na putu», daje uzore vjernog naslijedovanja Isusa Krista te se utječe njihovu zagovoru. «Zbog toga što su s Kristom tješnje sjedinjeni, nebeski zaštitnici utvrđuju cijelu Crkvu u svetosti... Oni kod Oca ne prestaju za nas posredovati, prikazujući zasluge koje su stekli na zemlji po Kristu Isusu, jedinome posredniku između Boga i ljudi... Stoga njihova bratska briga snažno pomaže našoj slabosti.» (II. Vatikanski sabor, LG 49).

2. U „Godini vjere“ koja se još slavi na razini sveopće Crkve papa Benedikt XVI. našoj Porečkoj i Pulskoj biskupiji i cijeloj Crkvi u hrvatskom narodu podario je još jedan poseban dar, novog blaženika u osobi svećenika i mučenika vlč. Miroslava Bulešića, sina nam Istre mile i dičnog roda hrvatskog. Povijesni trenutak uzdignuća Miroslava Bulešića na čest oltara svećano ćemo proslaviti misnim slavljem u pulskoj Areni 28. rujna 2013. koje će predvoditi kard. Angelo Amato, prefekt Kongregacije za kauze svetih iz Rima, u zajedništvu s hrvatskim biskupima i našim dragim gostima. Sve vas, braćo i sestre, pozivam da budemo dionici ovog jedinstvenog slavlja u našoj Areni.

2. U ovom se svečanom trenutku naša biskupijska obitelj ne prisjeća samo laniškog događaja, krvave krizme od 24. kolovoza 1947., nego se očima vjere zagleda u onu snagu duha koja je u punini zablistala, kako u herojskom svećeničkom služenju vlč.

UVOD U EUHARISTIJSKO SLAVLJE U ARENI 28. RUJNA 2013.

U trajanju od oko 60 minuta, prije početka samog euharistijskog slavlja, prisutni će se u molitvenom ozračju pripremiti za sve tu misu. Klapa Motovun, zbor Apostoli mira (Zagreb) te za ovu prigodu združeni dječji zborovi iz župa Sveti Petar u Šumi, Vodnjan i Pazin duhovnim će pjesmama stvoriti glazbeni okvir. Čitat će se tekstovi, meditacije niza autora na temu života Miroslava Bulešića u prizmi Kristove muke. Autori su meditacija akademik Josip Bratulić, prof. dr. Darko Gašparović, Stjepan Lice, Daniel Načinović, mr. sc. Tomislav Rogić, dr. sc. Evelina Rudan, mr. sc. Andjela Jeličić, vlc. Blaž Bošnjaković, s. Branka Matika, prof. dr. Ivica Raguž, mr. sc. Tanja Popec te sestre iz Karmela sv. Josipa u Đakovačkoj Breznici. Kao što je Bulešić cijelog svog života bio zagledan u Krista, i iz tog pogleda crpio nadahnuće i snagu za svoje mirotvorstvo, tako i mi danas, slaveći njegovu beatifikaciju, želimo na poseban način razmatrati o daru mira i ljudima koji svjedoče Kristov mir. (Andjela Jeličić)

“Imitatio Dei”

Miroslava Bulešića

 JOSIP GRBAC

Kršćanin u svom životu mora „imitirati“ Boga i Božje djelovanje. U tome se sastoji sav kršćanski moral i to je najsigurniji put prema svetosti. Ljudi koji to uspiju savršeno ostvariti postaju blaženici ili sveci. Neposredno prije beatifikacije Miroslava Bulešića postavlja se opravданo pitanje u kojoj je mjeri ovaj moderni blaženik ostvario ovaj temeljni zahtjev. Nema nam druge nego posegnuti za Biblijom i otkriti koliko su se Bulešićev život i djelovanje „poklapali“ s Božjim djelovanjem u odnosu na čovjeka.

Božja i ljudska logika

Stari zavjet u više navrata svjedoči kako je Jahve razočaran svojim narodom. Oslobođio ga je iz ropstva, vodi ga u Obećanu zemlju, gotovo svakodnevno komunicira s Mojsijem, narodnim vođom, brine se za jelo i piće, želi tom narodu pokazati put ispravnog moralnog života kroz deset zapovijedi, a rezultat je svega toga izdaja naroda i njegovih predvodnika, rezultat je zlatno tele usred pustinje koje bi trebalo zamijeniti Boga. Mojsije dobro zna da su grijeh i izdaja naroda teško oprostivi. Zato i ne pokušava opravdati narod, nego napušta ljudsku logiku i igra na kartu Božjeg milosrđa i oprosta. To je jedina slamka spasa za koju se Mojsije hvata kako bi Bog poštudio narod. I zaista, kao da Jahve želi poručiti: „Neka moja osveta i ovoga puta bude moj oprost!“ Ljudska logika vodi je u propast i uništenje. Božji oprost vodi u život. Vječno iskustvo koje čovjek doživljava u odnosu sa svojim Bogom.

Ljubav umjesto simetrije

Slično poručuje i Novi zavjet. Ljudska logika govori kako nije pametno ostaviti same devedeset i devet ovaca i tražiti jednu jedinu izgubljenu. Rizik je prevelik. Uostalom, ovca koja se jedina izgubila, očito nije bila pametna, vjerojatno se zaletjela u nekoj polje za boljom hranom i tako nekome nanijela štetu. Ima li smisla tražiti ovako

„grešnu“ ovcu? Zar nije logičnije prepustiti je njezinoj sudbini pa neka sama snosi posljedice svoje nesmotrenosti i grešnosti? To će biti i svojevrsna osveta pastira prema neposlušnoj i pohleplnoj ovci. Ljudski pastir vjerojatno bi tako i postupio. No, Bog opet poručuje: „I prema takvoj izgubljenoj i grešnoj ovci moja će osveta biti oprost!“

Nadalje, priča o izgubljenom sinu. Tko to od nas nije u napasti složiti se s opravdanim gnjevom starijeg sina koji, uza sva dobra koja je učinio, ostaje u drugom planu, dok otac bogato nagrađuje mlađeg sina koji je utonuo u svakojaka zla? Ljudska su pravednost i ljubav često simetrični. I vjernik često zamišlja Boga na simetričan način, koji na vjernost odgovara nagradom, a na nevjernost kaznom. I ponovno nas iznenaduje Božja logika koja razbija granice simetričnosti. Bog Otac i ovoga puta, u odnosu na mlađeg rasipnog sina, poručuje: „Moja osveta je oprost!“ Ljubav bez granica, a ne simetrija, načelo je Božjeg djelovanja.

Ljubav - oprost - mučeništvo

Kršćanin koju ovaj radikalizam nastoji ostvariti često postaje mučenik jer ljudska logika ne trpi radikalnost. Ona voli „razumnu mjeru“ i kompromis. Miroslav Bulešić proglašen je mučenikom iz mržnje prema vjeri. Ova mržnja nije bila usmjerena prema vjeri sadržanoj u vjerskim formulama, nego prema radikalnosti i Bulešićevoj dosljednosti u praktičnom življenu vjere i ispunjavanju svećeničkog poziva. Zato je bio trajni izazov bezbožničkom režimu. Sustavno je prelazio granice simetrije i ljudske logike. Na sve napade, prijetnje i klevete koje su mu dolazile s mnogih strana njegov je odgovor bio: „Moja osveta je oprost!“ Ove su mu riječi bile na usnama i u trenutku mučeničke smrti. Potpuno je usvojio Jahvinu logiku prema svom narodu, Boga-Pastira prema izgubljenoj ovci, Boga-Oca prema rasipnom sinu. Ljubav koja rađa oprost, unatoč svakoj ljudskoj logici, često završava mučeništvom. Korijen

i uzrok kršćanskog mučeništva uvijek je u ljubavi, a ne u mržnji.

Bulešić kao moderni Mojsije

Beatifikacija Miroslava Bulešića nije samo čin priznanja čovjeku koji je svoju vjeru i svoj poziv radikalno živio. Njegova je beatifikacija prije svega povratak svih nas na izvore Evandelja, u središte Kristove poruke koju smo pročitali u Lukinu evandelju. Ovo središte glasi: ljubav rađa oprost! U pulskoj Areni, vidljivom simbolu mučeništva, hrvatski će se vjernički narod prisjetiti i svih onih poznatih i nepoznatih mučenika „in odium fidei“, običnih vjernika i svećenika, koji nisu, duduše, službeno okrunjeni palmom mučeništva i proglašeni blaženima, ali su u svijestima svih nas ugrađeni u temelje hrvatskog naroda, njegove vjere i odanosti Crkvi. Naše sudjelovanje u beatifikaciji Bulešića, bilo izravnom nazočnošću, bilo putem medija, bit će glasni krik protiv svake ideologije koja prijeći radikalno življjenje vjere, koja se vodi samo logikom simetričnosti, koja gazi osnovne ljudske i vjerske vrijednosti. Hrvatski narod ima nasušnu potrebu povratka na vlastite izvore. Težnja za kompromisima i nekakvim simetrijama udaljila nas je od življene vjere, a katkada i od nekih osnovnih ljudskih vrijednosti. Poput Božjeg naroda u pustinji imamo potrebu za modernim „Mojsijima“ koji će nam u tome pomoći. Miroslav Bulešić moderan je blaženik, onaj „Mojsije“ koji nama danas ukazuje na činjenicu da za kršćanina ljubav i oprost nemaju alternative, koji nas podsjeća na dobra koja smo vjerom dobili, koji od nas zahtijeva više dosljednosti u življenu vjere i vlastite ljudskosti.

Bulešićev životopis

MR.SC. ILIJA JAKOVLJEVIĆ

Ujužnoj Istri, nedaleko Vodnjana, u pitomom istarskom selu Čabrunci, župa Svetvinčenat na blagdan Gospe Fatimske, 13. svibnja 1920. godine rođio se Miroslav Bulešić, kao treće dijete od četrnaestero, od roditelja Mihe i Lucije r. Butković. Deset dana kasnije, 23. svibnja, u župnoj crkvi sv. Franje Asiškog u Juršićima, Miroslava je krstio vlač. Josip Velikanje, narodni preporoditelj kojega je u ove krajeve prije više desetaka godina bio poslao biskup Juraj Dobrila. Osnovnu školu na talijanskom jeziku, jer je hrvatska bila dokinuta, polazio je u Juršićima od 1926. do 1930., gdje mu vjeroučiteljem bijaše revni i vrijedni svećenik Ivan Pavić, najveći poslijeratni kateheta. On ga je najprije pripremio za svetu pričest a potom krizmu koju je primio 6. listopada 1928. godine.

Obitelj Bulešić živjela je životom jednostavnog istarskog seljaka obrađujući zemlju i uzgajajući stoku. Obitelj se nije dala odnarođiti, bez obzira što su s odlukom talijanske vlasti preko noći ostali bez stoljetnog prezimena i naziva sela. S druge strane, katolički odgoj u obitelji i župnoj zajednici postavio je dobre temelje za daljnju intelektualnu i duhovnu formaciju mладог Bulešića. Prve je molitve i istine katoličke vjere mali Miroslav naučio iz molitvenika "Oče budi volja tvoja", molitvenika koji je za duhovne potrebe hrvatskih vjernika u Istri u 19. stoljeću sastavio biskup Juraj Dobrila i taj je molitvenik uвijek nosio sa sobom.

U malom sjemeništu u Kopru

Odrastajući u zdravoj duhovnoj sredini, u desetoj godini života Bulešić se opredjeljuje za svećeničko zvanje. Zasigurno je veliku ulogu u odabiru zvanja imao njegov vjeroučitelj Ivan Pavić, koji ga šalje najprije godinu dana u pripravnicu "Alojzjevišće" u Gorici, potom Miroslav ulazi u sjemenište u Kopru za školsku godinu 1931./32. U koparskom sjemeništu boravi do 1939. godine, kada je, završivši pet razreda gimnazije

i tri razreda liceja, položio ispit zrelosti, veliku maturu. Nakon položene mature u koparskom sjemeništu, a na preporuku svećenika Ivana Pavića, koji je u svom dopisu porečkom i pulskom biskupu napisao za Bulešića: "Radi se o odličnom mladiću, inteligentnom, otvorenom, pobožnom i dobrom", njegov ga biskup upućuje najesen 1939. na studij u Rim.

U sjemeništu u Kopru po-glavarji su Bulešića često isticali za primjer drugim pitomcima. Kao šesnaestogodišnjak u sjemeništu u Kopru, prigodom oblačenja talara, na spomen dan sv. Lucije, djevice i mučenice, 13. prosinca 1936. napisao je na spomen-sličici za tu prigodu: „*Bog moj si Ti: u rukama Tvojim je sudbina moja*“ (Ps 30, 15). Već se ovdje vidi jasan stupanj duhovne zrelosti i spremnosti na ono što ga u budućnosti čeka, potpuna predanost volji Božjoj, koja će poslije toliko puta doći do izražaja u njegovu životu.

U sjemeništu se nije dao odnaroditi i ljetni je odmor najviše provodio s drugim hrvatskim i slovenskim sjemeništarcima. Zajedno s drugim sjemeništarcima zalaže se za ravnopravnost hrvatskog i slovenskog jezika s talijanskim. Ipak, cijelokupnu će intelektualnu formaciju od Juršića do Rima proći na talijanskom jeziku, a hrvatski jezik usavršava osobnim zalaganjem.

Bogoslov u Gorici i Rimu

Na preporuku vlač. Pavića porečki i pulski biskup Trifone Pederzolli šalje Miroslava Bulešića u veliko sjemenište, bogosloviju, u Rim. Međutim, ne ide sve po planu. Rimski zavod Lombardo, gdje je Bulešić trebao boraviti, u jesen 1939. već je bio popunjeno i Bulešić započinje teološku godinu u Gorici. Ukrzo saznaje da Francuski zavod u Rimu prima bogoslove koji nisu Francuzi. To javlja svećeniku Paviću, on biskupu Pederzolliju koji će dobiti pozitivan odgovor iz Rima, te u studenome 1939. Bulešić dolazi

u Vječni grad i započinje studij na Papinskom sveučilištu Gregoriana, gdje ostaje do ljeta 1943.

Prvu godinu studija boravio je u Francuskom zavodu (Via S. Chiara, 42), a naredne tri godine u sjemeništu Lombardo. Često je dolazio u Hrvatski papinski zavod sv. Jeronima gdje je mogao osjetiti djelić Hrvatske i svog istarskog zavičaja. Cijelokupni teret nije mogla snositi samo obitelj, ali Bog uvijek pomaže svoje sluge i šalje im svoje ljude. Pomoć mladom studentu dolazi od zagrebačkog nadbiskupa A. Stepinca. Istra se u tome povijesnom

času nalazi pod talijanskom okupacijom, međutim Bulešić, sin hrvatskih roditelja, ne dobiva pomoć od talijanske strane, već od svoga hrvatskoga roda. Širina i ljubav zagrebačkog nadbiskupa prema hrvatskoj Istri očituje se u ovoj velikoj gesti prema bogoslovu Bulešiću. Sad ih je vezala gesta ljubavi i bratska pomoć bližnjem u poteškoći, a ubrzo će ih vezati palma mučeništva. Bulešić se, u veljači i travnju iste, 1940., godine, pisano zahvalio nadbiskupu Stepincu na iskazanoj pomoći.

Na grobu apostola

U Rimu, središtu kršćanstva i gradu tolikih prvakršćanskih mučenika, Bulešić je sazrio duhovno i intelektualno. Rim otvara nove intelektualne vidike s jedne strane, a s druge strane, Bulešić izbliza osjeća djelovanje Katoličke Crkve te posebno duhovno ozračje koje se širi oko Petra groba. Osjeća, kao i svaki drugi svećenik koji studira u Rimu, da se nalazi na izvorima kršćanstva, da dodirujući grob svetog Petra dodiruje samog Isusa Krista. Ova je duhovna komponenta nešto najsnažnije što se stječe za vrijeme studija u Rimu.

Na blagdan Bezgrješnog začeća Blažene Djevice Marije 1942. godine, u bazilici svetoga Petra osobno je sudjelovao kod Papine posvete svijeta Bezgrješnom Srcu Marijinu. U svojoj posveti Majci Božjoj te je večeri zapisao: „Neka zavlada Tvoje Presveto Srce u srcima svih ljudi: u meni, u mojoj obitelji, u našem Zavodu, u našoj Istri, u cijelom svijetu. Neka se bude po svemu svijetu Tebi pjevala slava. Molit ću po nakani sv. Oca Pape i cijele Crkve. – Tvoj sam sad i uvijek! Amen.“

U kolovozu 1942. za vrijeme boravka u svojoj Istri obavio je sedmodnevne duhovne vježbe u benediktinskom samostanu u Dajli te će 6. rujna u Poreču primiti red

subđakonata. Za đakona je obavio trodnevne duhovne vježbe u srednjovjekovnom samostanu sv. Franje u Puli od 9. do 12. listopada 1942. te je na blagdan Krista Kralja, 25. listopada iste godine primio sveti red đakonata u župnoj crkvi u Svetvinčentu. U svome dnevniku ovako opisuje taj milosni trenutak: „Ganutim sam se srcem približio oltaru Božjem i onđe postavio svega sebe: svoje srce, svoju dušu. Nisam htio pustiti ništa za se, već sam htio sve Tebi darovati, moj Bože.“ I danas nakon 71 godine od tog svetog čina, njegovo sveto tijelo, relikvije, bit će postavljene u novi oltar, na mjestu gdje je bio kao đakon prostir u činu ređenja i potpunog predanja Bogu. Mjesto osobnog posvećenja postaje mjesto njegova uzdignuća na čast oltara te mjesto posvećenja svih onih koji budu hodočastili i molili u ovoj crkvi.

Svećenik Božji

Sedmodnevne duhovne vježbe od 28. ožujka do 4. travnja 1943. imat će na grobu apostola naroda, sv. Pavla, u istoimenoj

bazilici u Rimu. Dolazi u svoju rodnu župu i 11. travnja 1943. po rukama biskupa Rafaela Radossija prima svećeničko ređenje. Bulešić u svome dnevniku piše kako ga je Biskup ohrabrio da se ne boji životnih poteškoća i da ih može sve nadjačati slavljenjem svete mise i molitvom brevijara (časoslova).

Mladu misu u svojoj rodnoj župi proslavit će na Vazmeni ponedjeljak, 26. travnja. Bilo je to veliko slavlje u rodnom mjestu Čabruniči i župi Svetvinčenat. Za mladomisničko geslo uzima zaziv iz molitve „Oče naš“: „Dođi kraljevstvo Tvoje! Budi volja Tvoja!“ Ponovno se vraća u Rim privesti kraju ispite te se u ljeto 1943. vraća u svoju Istru.

Bulešić se na crnoj listi komunističkog režima našao od samih početaka. Ivan Motika opisao je Bulešićevu mladu misu kao otvoreni napad na partizanski pokret te poručio svećenicima koji su sudjelovali na mlađoj misi, među kojima je bio i Ratimir Beletić, „da je to izdaja protiv našeg naroda, te da će izdajice i neprijatelji naroda prije ili kasnije biti nemilosrdno kažnjeni od naroda, koji će im sam suditi.“ (*Usp. Ivan GRAH, Tekst o Antunu Cukariću*). Tako je Ivan Motika uvrstio među narodne neprijatelje Antuna Cukarića, Ratimira Beletića i Miroslava Bulešića, ali i narođnjaka Antuna Milovana, koji je na mlađoj misi održao govor mladomisniku. Svi su osim Cukarića bili mučenički ubijeni ili stradali. Na Bulešićevoj mlađoj misi vjernici su zahvaljivali Bogu što im je podario svećenika, a neprijatelji su kovali plan kako ubiti Kristova svećenika.

Revni pastir duša

Zbog ratnih gibanja te kapitulacije Italije 8. rujna 1943., Bulešić se ne vraća u Rim na daljnji studij kako je bilo predviđeno. Zbog sve većeg pomanjka hrvatskog svećenstva, biskup Radossi ga imenuje župnikom Ba-

USUSRET PROGLAŠENJU BLAŽENIM MIROSLAVA BULEŠIĆA

derne nadomak Poreča. U Baderni ostaje tijekom dvije ratne godine, do listopada 1945. Pastoralno iz Baderne upravlja župama Sv. Ivan od Šterne i Muntrilj.

Vjernici su u Baderni s oduševljenjem dočekali svoga župnika i bili sretni što ponovno imaju pastira. Dok su vjernici izražavali radost, s druge strane, komunisti su pokušavali na sve načine onemogućiti pastoralni rad novog župnika. Bulešić u Dnevniku bilježi, 22. ožujka 1944., kako je župa duhovno zapuštena i vapi Gospodinu riječima: „Bože moj, što se tu događa. Kako je

velika Tvoja pravica [pravednost], a neizmjerno Tvoje milosrđe. Vidiš moju zapuštenu župu. Neka ne dođe na nju Tvoja prestroga, a i za nju zasluzena, kazna. Smiluj se najadnu dječicu, na majke. Pogledaj i dobro volju tolikih. Rasvjetli razum mojih župljana i učvrsti volju da napreduju putem pravednosti, poštenja i slobode.

A mene, moj Bože, ako je Tvoja volja prišesti, da budem u Tvojim rukama oruđe da se širi Tvoja ljubav i nauka. Ako me hoćeš k sebi, evo me pripravna. Moj život Ti sasvim darujem za svoje stado. Uz Tvoju milost, i ako me Ti učiniš dostoјnim ne bojim se mučeništva, već ga žudim. Neka bude Tvoja volja.... Ako bi to morao biti moj zadnji spis: svima pitam oproštenje i svima oprastam. Želim umrijeti samo za slavu Božju i spasenje duše svoje i mojih vjernika. (Dnevnik II, ss. 109–111.)

Bulešić je svjestan situacije da svakog trenutka može biti ubijen, ali se ne povlači na sigurno mjesto, već kao pravi pastir ostaje uz narod, spreman podnijeti mučeništvo. Što je bila snažnija komunistička promidžba protiv Bulešića, to je ljubav vjernika prema svome dobrom župniku bila veća.

„Moja osveta je oprost“

Župnik Bulešić nastojao je na svaki način ublaživati боли i muke svojih župljana. Često je odlazio u Poreč u biskupsku kuriju, s popisima župljana koji su bili odvedeni, pa se uz biskupovu pomoć zanimaо za njih. Tako je mnogima omogućio da se

vrate kući ili da ostanu na radu u Poreču. Partizani su ga optuživali da surađuje s Nijemcima i da odvraća mlade, naročito djevojke, da se priključe njihovim postrojbama; za to su mu prijetili, pa i smrću.

Kako se rat približavao kraju, prijetnje „boljševika“ Bulešiću postajale su sve učestalije. Na drugu obljetnicu svećeničkog ređenja, 11. travnja 1945. g., on bilježi u Dnevniku: „Danas, kada radim za spas duša, možda koji put fali mi prave ljubavi. Bogu na slavu neka bude moj život i na spasenje mojih župljana. Hoću da prosljedim u svagdanjoj žrtvi za moje stado. Bože, obrati srca i pamet župljana mojih, da oni Tebe spoznaju, slušaju i ljube. Koliko događaja, povoljnih i nepovoljnih, u tim dvjema godinama svećeništva! Od prije Božića protivnici su se digli protiv mene, smatrajući moje djelovanje u apostolatu kao neku politiku. A ja sam činio samo svoju dužnost: učio sam djecu kršćanski nauk, sve sam pozivao na kršćanski život, na svetu misu, na svezte sakramente. S djecom sam napredovao puno u nauci katekizma; učinio sam, da djecu malo oživim, i predstavu za ‘pust’. Sve to nije bilo po volji protivnika. Ništa za to. Ja sam učinio koliko sam mogao iz ljubavi za ovaj jedan mi narod. Moj Bože, opet Ti prikazujem svoj život! Neka bude Tvoja volja.“

Dva tjedna poslije, svjestan da može biti ubijen, piše duhovni testament. Svojim vjernicima zahvaljuje na svoj ljubavi i svemu što su zajedno proživjeli, dok onima koji su se udaljili od Crkve, poručuje: „U savjeti mogu vam kazati da sam svima učinio dobro a nikomu zlo. A ti, narode moj, nisi bio zahvalan. Ja te

pitam. Što sam ti učinio ili u čemu sam te ražalostio? Odgovori mi! Tvoj odgovor već čujem. Nećeš da živiš kršćanski. Nećeš da služiš Bogu i da štuješ njegove zapovijedi. Ti hoćeš služiti đavlu. Misli, moj narode, obrati se! Bogu služi. - Moje misli lete do svih vaših sela i vas vidim kako ste zaposleni u svoje stvari, vidim vas kako se dižete protiv Boga vašim mrškim kletvama, vašim nepoštivanjima blagdana, vašim nepoštenjem u ženidbi. Puče moj, Bog želi da se njemu obratiš. Moja zadnja preporuka jest ova: Budite pravi kršćani. Bogu služite i bit će vam dobro, na tom svijetu i na drugom.“

Najveću poruku šalje neprijateljima Crkve, a time i svojim progoniteljima: „*A moja osveta je oprost!*“ Bulešić prašta svojim progoniteljima i ne osuđuje ih, već mu je duša žalosna zbog onoga što cine.

Uza sva suprotstavljanja komunističkih vlasti, on nastavlja postojano raditi na odgoju svojih župljana. U jesen 1945. počinje pripremati misije u Baderni, u nadi da će to bio velik poticaj, napose za mlade, na kršćanski život, no uskoro biva premješten u župu Kanfanar.

„Dok je ovaj živ, narod neće ići za nama, niti dolaziti na naše sastanke“

Bulešić u listopadu 1945. dolazi za župnika u Kanfanar, u sklopu te župe dvije su velike kapelanje: Sošići i Barat. Odmah se dao na duhovnu obnovu župe, uvodi u župi pobožnosti prema Srcu Isusovu i prema Srcu Marijinu te promiče zajedničko moljenje svete Krunice. Najveći dio župljana ubrzo je prihvatio svoga novog župnika i

približio se Crkvi. Svakom je čovjeku rado pomogao, siromasima je znao dati i vlastitu odjeću. Sve su ovo vjernici cijenili, ali lokalni komunistički vlastodršci nisu se mogli pomiriti s činjenicom da narod više prihvaca župnika nego njihovu ideologiju. Promatrajući kako narod nedjeljom i blagdanima ide na misu i rado susreće svoga župnika, članovi su Komunističke partije u Kanfanaru međusobno zaključili: „Dok je ovaj živ, narod neće ići za nama, niti dolaziti na naše sastanke.“

Nasuprot ondašnjeg pogubnog veličanja uloge Komunističke partije i pro-

gramatskog obožavanja “vođe revolucije”, Bulešić na Veliki petak 1946. hrabro svjedoči s propovjedaonice župne crkve: “*Propeti Krist je naš Bog i naš Kralj. Crkva je naša Majka, vjera je spas naših duša i najveća dragocjenost i svetinja.*” Premda je bio zahtjevan, osobito u pitanjima vjere i čudoređa, Bulešić je među vjernicima bio omiljen i rado slušan. To se, dakako, nije svidjalo ondašnjim, komunističkim vlastima u Kanfanaru te započinju s klasičnim prijetnjama i pritiscima na obitelj da mu preporuči neka ode iz Kanfanara u Italiju. Bulešić je na sve to odgovorio: „Ovdje je veće potreba za svećenicima, ovdje treba ostati.“ Kad su mu prenijeli riječi lokalnih komunista da će ga ubiti, on je rekao: „Ako me ubiju, ubit će me za vjeru i Boga.“

Miroslav Bulešić nije ostao dugo u Kanfanaru jer je već za školsku godinu 1946./47. postavljen za podravnatelja i profesora u Biskupskom sjemeništu u Pazinu. Oprštajući se od kanfanarske župe, gotovo kao zavjet, poručuje župljanim: „...*Euharistiju primajmo i vi i ja, Blaženu Gospu molimo i vi i ja!*“ Prihvaća novu službu podravnatelja i profesora u pazinskom sjemeništu, ali da župa Kanfanar ne bi ostala bez svećenika, tijekom pet mjeseci on je svakoga tjedna polazio vlakom iz Kanfanara u Pazin i subotom se vraćao na župu da bude barem nedjeljom sa svojim župljanim. No, njegova je glavna služba bila ona doravnatelja i profesora (filozofije i vjeroučitelja) u Pazinu. Dana 12. veljače 1947. bio je oslobođen dužnosti upravitelja župe Kanfanar te se mogao konačno preseliti u sjemenište u Pazin. Međutim, uvjek je rado iz sjemeništa isao u ispomoć po župama.

USUSRET PROGLAŠENJU BLAŽENIM MIROSLAVA BULEŠIĆA

Podravnatelj u pazinskom sjemeništu

Mnogi za njega svjedoče da je bio ne samo disciplinski odgojitelj, već iznad svega uzor pobožnog i revnog odgojitelja. Ova se duhovna komponenta najbolje vidi u jednoj nezgodnoj situaciji koju je „socijalistička mladež“ u ožujku 1947. priredila u zgradici Sjemeništa gdje su bili smješteni na molbu lokalnih vlasti. Nakon što su jedne noći u Sjemeništu oskvrnuli raspelo i poskidali druge slike, Bulešić je nakon toga organizirao pobožnost radi zadovoljštine za ovu sablazan, organizirao je i molitve u kapeli, a odavde je potom veliki križ u procesiji i uz crkvene pjesme vraćen na svoje mjesto u predvorju zgrade.

Tijekom godine, napose u ljeto 1947., pastoralno pomaže u nekoliko župa u Istri i Rijeci.

Tajnik Zbora svećenika sv. Pavla za Istru

Hrvatsko svećenstvo u Istri jasno se izjasnilo kako želi da hrvatska Istra bude pripojena matici Hrvatskoj. Snažni je zagovornik bio i sam Bulešić. Hrvatsko svećenstvo u Istri, kako bi se što bolje organiziralo, osniva „Zbor svećenika sv. Pavla za Istru“ za dvije istarske biskupije: tršćansko-koparsku te porečku i pulsku. Biskup Radossi se u početku suprotstavio da njegovi svećenici sudjeluju u tom „Zboru“, ali na Bulešićevu posredovanje ipak je na kraju dopustio. Razlozi su prvotne zabrane bili različiti pogledi glede nacionalnog pitanja u Istri. Predsjednik je društva bio Tomo Banko, a tajnik Miroslav Bulešić. Društvo je bilo za-

branjeno nekoliko dana nakon Bulešićeva ubojstva 24. kolovoza 1947.

Ovo društvo davalo je snažan ton cjelovitoj crkvenosti u Istri. Međutim, komunistički režim, unatoč pisanim obećanjima iz 1945., o slобodi crkvenog djelovanja, od veljače 1947. sve više guši život Crkve, zastrašuje svećenike i postavlja nove uvjete suradnje. U samom vodstvu „Zbora svećenika“ bilo je pojedinaca koji su popuštali nasilničkim zahtjevima komunista, napose kad su pojedinci bili spremni prihvati „petogodišnji plan“, koji je išao na štetu Crkve. Vlč. Bulešić na „Zboru svećenika“ 26. lipnja 1947. s većinom mlađih svećenika suprotstavio se prijedlogu rezolucije da se podrži „petogodišnji plan“. Jedna je skupina svećenika poslala dopis vlastima u kojem obećava bližu suradnju svećenstva. Bulešić, kao tajnik „Zbora svećenika“, uskrćuje svoj potpis. Zasigurno će ovaj potez izazvati bijes kod lokalnih vlasti i time do kraja zabilježiti Bulešićevu sudbinu.

Susret s kardinalom Stepincom

U rujnu 1946., nekoliko dana prije nego će Stepinac biti uhićen, skupina istarskih svećenika, među kojima je bio i Bulešić, te dvadesetak bogoslova posjetili su Zagreb i nadbiskupa Stepinca, koji ih je rado primio. Na kraju zajedničkog susreta Bulešić je s dvojicom svećenika zamolio nadbiskupu Stepincu da ih primi u posebnu audijenciju. Prigodom tog susreta Bulešić je ponovno zahvalio Nadbiskupu na svemu što je učinio za njega dok je bio na studiju u Rimu te predstavio situa-

ciju Crkve u Istri u tom trenutku, kao i čvrstu opredijeljenost za pripajanje Istre matici Hrvatskoj i vjernosti Petrovu nasljedniku – papi. Stepinac je dobro poznavao patnje hrvatske Istre te podržao istarski kler u njihovim nastojanjima. Samo nekoliko dana poslije Stepinac biva uhvaćen i osuđen, a deset mjeseci poslije, dok Stepinac u lepoglavskoj tamnici moli za svoj narod, Bulešić na laniškom briježu biva mučenički ubijen od iste ideologije.

Komunistički napadi na Crkvu sve žešći

Istarski dio Tršćansko-koparske biskupije bio je nekoliko ratnih godina bez krizme. Kako su komunističke vlasti sve okrutnije bile prema biskupu Santinu, šalje svoga izaslanika, kojega je Sveta Stolica prethodno ovlastila da može krizmati. On je to trebao obaviti tijekom četiriju tjedana u čak 34 župe srednje i sjeverne Istre, koje su pripadale Tršćansko-koparskoj biskupiji. Na plenarnom zasjedanju „Zbora svećenika sv. Pavla“ 24. srpnja 1947. bio je napravljen raspored prema kojemu se ima dijeliti krizma u pojedinim župama.

Mons. Jakob Ukmarić, kao izaslanik Svetе Stolice, došao je 16. kolovoza 1947. u pazinsko sjemenište te je odavde polazio u okolne župe krizmati. Prva dva dana pratilo ga je dekan mons. Gregorović, zatim ravnatelj sjemeništa vlč. Leopold Jurca, a od 19. kolovoza, umjesto vlč. Jurce, doravnatelj Miroslav Bulešić.

Prvo sprječavanje krizme dogodilo se u Tinjanu, župi biskupa Jurja Dobrile. Ovaj događaj od 19. kolovoza u Tinjanu bio je prvi i uspjeli pokušaj da se zapriječi krizmanje insceniranjem nekih „demonstracija“.

U međuvremenu su komunisti pripravljali napad tamo gdje su se osjećali najjačima: na području Buzeta, u sjevernoj Istri. Ondje su odlučili fizički spriječiti podjeljivanje krizme. U tome su se poslužili omladinskom organizacijom, a glavna i odgovorna u pripremanju „plana“ bila je aktivistkinja Dina Zlatić, koja će se i kasnije okajati mnogim nedjelima. I doista, krizma je u Buzetu 23. kolovoza bila nasilno onemogućena. Bulešić je svojim tijelom branio da se ne obeščasti Svetohranište i u njemu Presveti Oltarski Sakrament. „Ovamo možete proći samo preko mene mrtvoga“, rekao im je, blijed u licu, ali posve smiren, stoeći na gornjoj stubi oltara, okrenut prema onima koji su drsko zapojili prezbiterij.

Popodne je održana krizma u Črnici, gdje je propovijedao Miroslav Bulešić, ne znajući da mu je to posljednja propovijed.

Krvava krizma u Lanišću

Uoči odlaska u Lanišće, dok su s Ćićarije stizale prijetnje organiziranih komunista, na pitanje boji li se tamo otići, Miroslav Bulešić je odgovorio: "Samo jedanput će se umrijeti." U Lanišće su stigli u večernjim satima 23. kolovoza. Cijela je noć u selu bila napeta i puna neizvjesnosti za sutrašnji dan. Kako bi se izbjegli buzetski neredi, odlučeno je da se sveta krizma slavi sat ranije te se tijekom noći uspjelo obavijestiti većinu roditelja.

Župnik Stjepan Cek u dogovoru s Lanišćanima organizirao je i čuvanje crkve u slučaju da komunisti pokušaju nasilno ući i omesti krizmu. Krizmu su obavili uz veliku galamu, naguravanje i viku ispred crkve. Međutim, nisu uspjeli u prvom pokušaju u svome naumu.

Nakon završetka krizme i mise, sve tu je misu služio i vlč. Miroslav Bulešić u čast Presvetog Srca Isusova za obraćenje grešnika. I kad su svećenici mons. Ukmar, vlč. Cek i vlč. Bulešić došli u župnu kuću, mons. Ukmar je još krizmao sedmero djece koji nisu mogli stići na vrijeme zbog cjelokupne situacije u selu i oko sela. U međuvremenu je u Lanišće došla i milicija te razgovarala sa župnikom i mještanima o događajima. Kad je komandir milicije i nekoliko civila, koji su čuvali kuću, izšao iz kuće, tad je organizirana grupa komunista s Ćićarije ušla u kuću. Na udaru se prvi našao Miroslav Bulešić koga su udarali u glavu, lice, po cijelom tijelu. Ljudi su ispred kuće čuli kako Bulešić izgovara riječi: „Isuse, primi dušu moju!“ Dok je Bulešić izgovarao ove riječi, Slavko Sanković iz Brudaca (blizu Lanišća) zario mu je nož u grlo, čak dva puta. Krv je šiknula iz rana i po-prskala zid u sobi. Sve se ovo dogodilo oko jedanaest sati. Dok je Sanković prao ruke na „koritu“ u blizini župne kuće, ponavljao je riječi: „Isuse primi dušu moju!... Ma sam mu je ja primija!“

U tom komunističkom pothvatu mons. Ukmar je bio teško ranjen, a krvnici su mislili da je i on ubijen. Na svu je sreću preživio. Župnik Cek se uspio sakriti pred ubojicama i ostao je neozlijeden. Poslije ga je komunistički sud osudio na 6 godina zatvora.

Milicajci su sve to promatrali i kad su zločinci završili svoj pohod, oni su župnu kuću zatvorili i zajedno s agentima OZNE započeli uhićivati Lanišćane po kućama i odvoditi ih u zatvor. Ti su isti agenti pokušali od liječnika koji su radili obdukciju Bulešićeva tijela iznuditi potvrdu da je umro od zatajenja srca, kako bi prikrili svoj zločin. Liječnici su odbili prihvatići već pripremljeni falsifikat.

Nakon toga, zapovjednik milicije Tomaša zadužio je trojicu da operu i urede ubijenog svećenika te da počiste tragove

krv na podu. Promijenili su mu okrvavljenu košulu, postavili povez oko grla i smjestili su ga na stol u predsjedniku župnog ureda. Sve s ciljem kako bi se ublažio zločin te kako bi se činjenice mogle promjeniti.

Treći dan nakon mučeničke smrti, 26. kolovoza 1947., Bulešić je bio pokopan na laniško groblje budući da komunisti nisu dopustili da bude pokopan u Svetvinčentu. Svi su stanovnici Lanišća sudjelovali u sprovodu. Vjerni je narod znao da odaje počast pravedniku koji je ubijen iz mržnje prema vjeri pa je za vrijeme pogreba pjevalo „Hoćemo Boga“, „Krist pobjediće“ i druge slične pjesme kojima je izražavao uvjerenje da časti pravoga svjedoka vjere.

Na dan sprovoda Lanišće je živjelo pod barikadama, nikome se osim najuže obitelji nije dopuštalo da dođe na sprovod. Napadi se na Bulešića nastavljaju i nakon njegove smrti s ciljem da se opravda njihov zločin. Medijski se pokušalo istinu izobličiti, a na montiranom sudskom postupku u Pazinu ubojicu su i njegova dva pomagača oslobodili optužbe za uboštvo i dosudili im kaznu za remećenje javnog reda i mira.

Zabrana govora o Bulešiću

Od dana mučeničke smrti njegova majka Lucija, barem jednom mjesečno, dolazila je na grob svoga sina i molila. Ona je bila prva hodočasnica, zajedno s drugom rođabinom. Godinama je opetovano tražila da se Bulešićevi zemni ostaci prenesu u Svetvinčenat, što će se dogoditi tek 13. svibnja 1958., na Bulešićev rođendan. Vlasti nisu dopustile da se ikome o ovome govoriti te se na grobu u Svetvinčentu nije smio postaviti ni natpis da tamо počiva njegovo tijelo. Tek je 1973. postavljen manji me-

daljon s likom i natpisom: „Svećenik Miroslav Bulešić, mučenik.“

Kad se po prvi put održala javna komemoracija za Bulešića i postavila nadgrobna ploča, 24. kolovoza 1987., nosioci su komunističke vlasti negodovali. Još su uvijek htjeli da se ime Miroslava Bulešića ne spominje. Nakon pada komunističkog režima i stvaranjem hrvatske države sve se više počelo o Bulešiću govoriti i pisati. Danas je Bulešićev grob mjesto hodočašća i molitve te poruka svima onima koji se ne mogu pomiriti s propašću komunističkog režima da dobro ispitali svoje savjesti i mole oprost od mnogih istarskih obitelji kojima su nanijeli nepravdu. Crkva i vjernici, danas zajedno s Bulešićem izgovaraju: „Moja osveta je oprost!“

Zaključak

Dugo je režim tražio mogućnost kako se obračunati s mladim poletnim svećenikom koji je svojim svetačkim životom i evanđeoskom gorljivošću zahvaćao vjernička srca. Vlč. Miroslav Bulešić nije postao slučajna žrtva, niti je slučajno prihvati mučeništvo, jer nije imao drugog izbora. Njegov je izbor bio nasljedovanje Isusa Krista do Kalvarije, Golgotе. Kad čitamo duhovne zapise, uočavamo duhovnu spremnost za mučeništvo. Za Bulešića je mučeništvo predstavljalo pobjedu nad zlom. Krist je zlo pobijedio na krizi, u trenutku kad se činilo da je najnemoćniji, tad je pobijedio najmoćnijeg neprijatelja – zlo – sotonu. Svoje mučeništvo svaki svetac vidi ne kao pobjedu zloga, ili odraz Božje nemoći, nego kao najsnažniji odgovor na zlo. Mučenička krv kršćana najsnažnije je progovorila u trenutcima kad je zlo rušilo sve pred sobom. Đavolski su pohod zaustavili mučenici, koji su svojom krvljom, svojim životom koji im je Bog dao, spremno stali pred đavolsko djelo i Božjom snagom uništili zlo. Bulešić u svojim duhovnim zapisima moli Božju snagu da bude spremna na mučeništvo, kako ne bi osuđivao svoje neprijatelje, nego im oprostio. Bulešić ne razmišlja kako izbjegći progon, niti kako sačuvati vlastiti život, već se nastoji duhovno dovoljno pripremiti kad dođe taj čas, da spremno prihvati mučeničku smrt i da u tom času oprosti svojim neprijateljima.

Ubiti jednog svećenika, vjernika, za komunistički režim bilo je najveće postignuće humanosti jer su vjerovali da će tako smanjiti broj onih koji su spremni umrijeti za Boga i Crkvu. Međutim, nisu računali da je svaka mučenička smrt sjeme novih kršćana.

Postupak za proglašenje blaženikom

✉ MONS. VJEKOSLAV MILOVAN

U ovom prikazu nastojat ćemo navesti najznačajnije korake na putu od mučeničke smrti mlađog svećenika Miroslava Bulešića prigodom krizme u Lanišću 1947. do njegova proglašenja blaženikom, koje očekujemo u Puli dana 28. rujna 2013.

Moramo odmah na početku reći da su kršćanski vjernici i brojni svećenici neposredno nakon ubojstva vlč. Miroslava prepoznali u ovom uzornom, hrabrom i duboko pobožnom svećeniku pravog svjedoka Isusa Krista i kršćanske vjere: već na pogrebu u Lanišću vjernici su to jasno pokazali svojim osobnim sudjelovanjem u sprovodu i pjevanjem crkvenih pjesama, a brojni su svećenici odmah tražili relikvije Mučenika i zazivali ga kao nebeskoga zaštitnika; slično i mnogi bogoslovi i sjemeništari koji su

vlč. Miru bliže poznavali. No, na Crkvu i vjernike obrušio se najgori teror: tadašnja komunistička vlast (posve staljinistička) preko svih sredstava informiranja i na svim javnim skupovima nametala je javnosti svoje laži i izvrstanja događaja glede krizme u Lanišću, a na Oblasnom sudu u Pazinu (29. 9. – 2. 10. 1947.) kao krvaci osuđeni su župnik i vjernici koji su bili žrtve nasilja, dok za zločin ubojstva vlč. Bulešića nije osuđen nitko! Ubijeni Miroslav Bulešić otada je praktički javno proglašen „narodnim neprijateljem“, kojega se u javnosti može samo osuđivati. Cijeloj je javnosti nametnut teški staljinistički teror.

Uspomena na ubijenog svećenika Bulešića čuvala se ipak u užim crkvenim krugovima. Mnogo godina nakon „krvave krizme u Lanišću 1947.“, od nadbiskupa riječko-senjskoga mons. Josi-

pa Pavlišića, koji je g. 1947. u pazinskom sjemeništu bio ekonom i duhovnik, saznali smo za zgodu kada je u jesen 1947. apostolski pronuncij iz Beograda nadbiskup Joseph Hurley došao u pohod sjemeništu u Pazinu. Ovdje se već bio nastanio i budući apostolski administrator i biskup dr. Dragutin Nežić... Kako priopovjeda nadbiskup Pavlišić, kod stola u sjemeništu razgovaralo se o ubijenom vlč. Bulešiću pa se ravnatelj škole preč. Milanović požalio kako „smo njegovom smrću mnogo izgubili“; a mons. Hurley je na to izjavio: „Moje je uvjerenje da ste smrću tog svećenika više dobili nego ste izgubili jer dobili ste sveca – mučenika“. I domaća je Crkva neizbrisivo čuvala spomen na svojeg Mučenika.

Službeni proces

Devet godina nakon ubojstva vlč. Bulešića biskup Dragutin Nežić, koji je bio apostolski administrator Porečke i Pulske biskupije i hrvatskog dijela tadašnje Tršćansko-koparske biskupije, uspostavio je 22. travnja 1956. službeni dijecezanski informativni proces za kanonizaciju putem mučeništva sluge Božjeg Miroslava Bulešića, ubijenog „iz mržnje prema vjeri u Lanišću u Istri 24. kolovoza 1947.“ Biskup mons. Nežić odlučio je kao sudac osobno predsjediti tom procesu; promicateljem pravde imenovao je mons. Leopolda Jurcu, a bilježnikom dr. Ivana Pavića. Postulatorom bio je ranije imenovan mons. Mario Pavat, koji je boravio u Rimu, a on je vicepostulatorom imenovao vlč. Antuna Bogeticu, koji je bio u Istri. Održane su samo dvije sjednice

NA PUTU DO BEATIFIKACIJE

procesa, obje 24. travnja 1956., i to u strogoj tajnosti iz opreza pred komunističkim vlastima. Zaključeno je ipak da se proces nastavi u Italiji gdje će rimska kongregacija pozvati dva posebno važna svjedoka, i to u Trstu djelitelja krizme (1947) mons. Jakoba Ukmara, a u Spoletu nadbiskupa mons. Raffaelea Radossija, koji je do 1947. bio biskup Poreča i Pule. Svjedočanstvo mons. Ukmara poslano je u prosincu 1957. Kongregaciji u Rim, a mons. Radossi je svoj kratak iskaz poslao pismom od 16. srpnja 1958. mons. Pavatu.

Zbog teškog pritiska komunističkog režima, u našoj domovini nije bilo moguće nastaviti s procesom. Biskup mons. Nežić pobrinuo se da se glavni dokumenti započetog procesa pažljivo sačuvaju (u posebnoj metalnoj cijevi!) i predao ih kasnije svom nasljedniku mons. Antunu Bogetiću, uz dopis od 4. prosinca 1984.

U vrijeme kad je biskup mons. D. Nežić započeo s procesom za beatifikaciju (u travnju 1956.), pisac ovog prikaza bio je bogoslov četvrtog tečaja, bio je već u 25. godini. Sjećam se da je proces bio posve tajan, ali među svećenicima se (u povjerenju) tada govorilo kako treba barem započeti s procesom, a on će se dovršiti kada se promijene prilike, kad to bude moguće. Trebalo je čekati više desetljeća do pada komunizma.

O izuzetno teškoj klimi komunističkog terora koji je vladao dugo godina govorи i činjenica da je sluga Božji Miroslav nakon ubojstva u Lanišću 1947., zbog krajnje samovolje tadašnje vlasti (zapravo Udbe), morao biti pokopan ondje, na krajnjem sjeveru hrvatske Istre, a ne u rodnoj župi Svetvinčentu kako je to tražila njegova majka i cijela obitelj. Majka i drugi najbliži iz južne Istre tijekom 11 godina morali su na-

porno putovati daleko na sjever pohoditi Mučenikov grob. A dolazili su barem jednom mjesечно. Tek su 1958. g. vlasti udovoljile ustrajnim molbama majke da se Pokojnik može prenijeti u rodnu župu, a i tada se to moralno obaviti vrlo diskretno tako da se njegov grob u Svetvinčentu nije mogao označiti ni imenom ni križem...

Nakon pada komunizma i uspostave demokratske Republike Hrvatske, biskup mons. A. Bogetić pismom od 24. lipnja 1992. zatražio je od Kongregacije u Rimu suglasnost da može nastaviti s procesom, a Kongregacija mu je dopisom od 10. kolovoza iste godine podijelila svoj „nihil obstat“ da nastavi s radom na kauzi za kanonizaciju, u skladu s novim zakonodavstvom iz 1983. godine.

Imenovanje postulatora

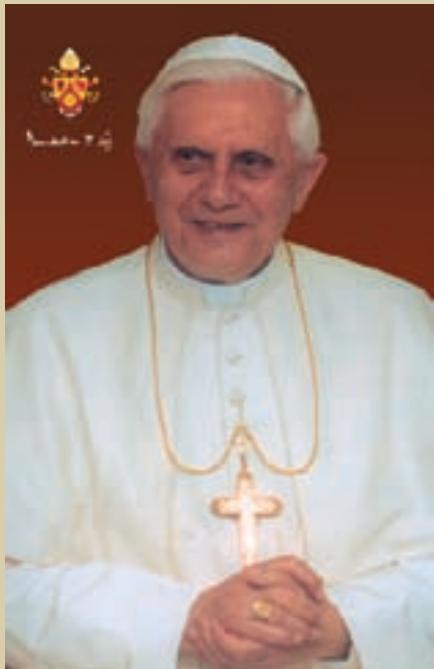
Sjećam se da mi je biskup mons. A. Bogetić nakon toga, dok sam bio u službi u Tajništvu Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu, govorio kako bi želio da preuzmem službu postulatora u kauzi za kanonizaciju sluge Božjega vlč. Bulešića, kada se po završetku službe u Zagrebu vratim u svoju dijecezu. To se kasnije i dogodilo, no tek g. 1998. Nakon neophodnog oporavka poslije moje teške operacije, novi biskup mons. Ivan Milovan imenovao me, dekretom od 24. kolovoza 1998., postulatorom u kauzi za kanonizaciju Miroslava Builešića (upravo na obljetnicu mučeničke smrti sluge Božjega), tražeći da se posvetim „priključivanju svih podataka o životu, djelovanju i mučeničkoj smrti Sluge Božjega,

relevantnim za taj proces...“ Za mene je rad kao postulatora bio novost, trebao sam ispočetka mnogo učiti. Tražeći savjeta i upute prije značajnijih koraka, više sam puta pohodio mons. Fabijana Veraju u Rimu, kojemu sam i danas osobito zahvalan na pruženoj pomoći; on se već tada – u osnovnim crtama – upoznao s kauzom ovog Sluge Božjega, a sasvim osobite zasluge steći će kad se kasnije posveti (od g. 2008.) izradi temeljnog teksta za rad Kongregacije, tj. *Pozicije o mučeništvu – Positio super martyrio*.

Čime sam se kao postulator bavio dok Biskup nije g. 2000. formalno obnovio postupak za istraživanje? Ponajprije je prikupljena sva dostupna dokumentacija u svezi s likom i djelovanjem Sluge Božjega, koju smo složili u osam ovećih fascikala – svezaka, i sve fotokopirali u

u kojima se dogodilo njegovo ubojstvo. U to povjerenstvo imenovani su dr. Mile Bogović, preč. Ivan Grah. i prof. Stipan Trogrlić. Kratko nakon toga mons. M. Bogović imenovan je biskupom nove biskupije Gospić-Senj te se ispričao da ne može djelovati u spomenutom povjerenstvu, tako da su daljnji posao obavila druga dva povjesničara. Oni su izradili tekst: „Povijesni pregled političke i crkvene situacije u Istri za života S. B. Miroslava Bulešića“, koji je u sklopu drugih dokumenata kasnije dostavljen Kongregaciji u Rim.

Biskup mons. I. Milovan nadalje je imenovao (13. siječnja 1999.) i dva teologa cenzora „za studij dokumenta koji se odnose na život i djelovanje Sluge Božjega“, profesore u Zagrebu dr. Bonaventuru Dudu i dr. Marijana Valkovića: prof. Valković je nešto poslije toga premisnuo, a prof. o. Bonaventura Duda izrazio je svoj (vrlo visoki) sud „Votumom“ od 24. svibnja 2001.

Uspostavljeno novo istražno povjerenstvo

Nakon što su uspješno provedena prva istraživanja, biskup mons. I. Milovan odlučio je dekretom od 28. ožujka 2000. nastaviti službeni postupak. On je posebnim dekretima imenovao svojim delegatom za vođenje istražnog postupka vlč. Slavku Zeca, promicateljem pravde mons. Marijana Bartolića, bilježnikom vlč. Darka Zgrablića, a bilježnikom pomoćnikom gospodju Branku Velić. To će službeno istražno povjerenstvo djelovati u Poreču, u biskupijskoj kući. Ova-

mo će dolaziti svi svjedoci iznijeti svoja svjedočanstva u svezi sa Slugom Božnjim. Ja sam dakako osobno bio u stalnom komuniciranju, kako s istražnim povjerenstvom, tako i s pojedinim svjedocima.

U nizu od 22 svjedoka – od nadbiskupa mons. J. Pavlišića i o. Barčića Ofm. koji su (5. lipnja 2000.) prvi iznijeli svoja sjećanja pred istražnim povjerenstvom, do o. A. Orlića i gd. Lidije Legović, koji su zaključili taj niz (dana 7. svibnja 2001.), izredali su se ukupno: dva biskupa, osam svećenika i dvanaest laika, muškaraca i žena. Oni su svojim iskazima osvijetlili sav život i mučeništvo vlč. Miroslava, od njegova života u obitelji, za vrijeme sjemeništa i bogoslovije, kao župnika u Baderni i Kanfanaru, ravnatelja i profesora u Pazinu, do mučeništva u Lanišću. Među tim svjedocima bio je i mlađi brat bl. Miroslava Josip, devet godina mlađi od Miroslava, koji ga je izbliza pratio od mlađih godina do mučeništva. Sva su navedena svjedočanstva sada objavljena u vrlo dobroj knjizi mons. Fabijana Veraje „Miroslav Bulešić, svećenik i mučenik...“ izdanoj nedavno na hrvatskom jeziku (Poreč, 2013.).

Nakon navedenog niza svjedoka u knjizi se donose i iskazi „službenih svjedoka“ – povjesničara mons. I. Graha i dr. sc. S. Trogrlića (oni su izneseni g. 2003.), kao i svjedočanstva mons. Jakoba Ukmara.

Tijekom g. 2003. i 2004. obavljeni su brojni završni radovi na oblikovanju cjelokupne dokumentacije koja se treba dostaviti Kongregaciji za kauze svetih u Rimu, kao i prevođenje svega materijala na talijanski jezik. Nakon brojnih službenih zasjedanja raznih povjerenstava i delegata prije jeseni 2004. uspjeli

NA PUTU DO BEATIFIKACIJE

NA PUTU DO BEATIFIKACIJE

smo privesti kraju konačno oblikovanje sve dokumentacije koja se treba dostaviti Kongregaciji u Rim radi daljnog studija unutar te Kongregacije. Svi sabrani dokumenti za Kongregaciju čine tzv. „Copia Publica“ – „Javni primjerak“ provedenog Biskupijskog postupka.

Svečana zaključna sjednica Biskupijskog istražnog postupka u vidu kanonizacije sluge B. Miroslava Bulešića održana je u porečkoj katedrali dana 11. rujna 2004., predslavio je biskup mons. I. Milovan.

Prema zaduženju Biskupije, idućeg mjeseca listopada oputovao sam u Rim i nadležnim na Kongregaciju za kauze svetih predao skupljenu dokumentaciju

pripremljenu u Biskupijskom postupku tijekom posljednjih godina: bilo je to sređeno u manjim kutijama, posebno originali na hrvatskom jeziku i posebno u talijanskom prijevodu, sve u više primjeraka. Posebno sam još uručio nekoliko popratnih službenih pisama.

Kad smo se nakon nekoliko dana vraćali autom iz Rima u Istru, imao sam osjećaj kao da sam se konačno sretno oslobođio velikog tereta koji sam nosio tijekom nekoliko posljednjih godina; nudio sam se da će daljnje proučavanje unutar Kongregacije teći bez teškoća i dosta brzo. No, moram reći: moj osjećaj „slobodne ptice“ bio je znak mojeg malog iskustva s djelovanjem rimskih ustanova

jer, prema poznatoj uzrečici „Rim hoda olovnim nogama“, dakle, polako. Kongregacije imaju, dakako, vlastiti tempo djelovanja.

Samo ću kratko spomenuti najznačajnije korake koji su se nakon toga, uz stalnu suradnju naše Biskupije, odvijali u Rimu.

Od posebnog je značenja bilo imenovanje novog postulatora u Rimu, budući da meni nije bilo moguće tamo duže boraviti; za novog postulatora u kauzi kanonizacije Miroslava Bulešića imenovan je (2005.) mons. dr. Jure Bogdan, ravnatelj Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima. Samo je njemu poznato koliko je brige i napora kao postulator morao otada do danas uložiti, posebno u kontaktima s Kongregacijom. Proučavanja na Kongregaciji svakako su potrajala od listopada 2004. do prosinca 2012., kad je javljeno da je papa Benedikt XVI. primio kardinala A. Amata i ovlastio ga da Kongregacija objavi dekret o mučeništvu Sluge Božjega.

Nakon proučavanja dokumentacije koju je naša Biskupija poslala u svezi s kauzom sl. B. Miroslava Bulešića, Kongregacija za kauze svetih izdala je 14. prosinca 2007. dekret o pravovaljanosti Biskupijskog istraživanja i Rogatorijalnog procesa.

Time je otvoren put pristupanja izradi službene „Pozicije glede mučeništva“ (Positio super martyrio). Taj vrlo zahtjevan zadatak prihvatio je ugledan hrvatski svećenik u miru mons. Fabijan Veraja koji boravi u Rimu. Izradu „Pozicije glede mučeništva“ za svećenika Miroslava Bulešića on je dovršio u siječnju 2010. i predao potom tiskanu knjigu Kongregaciji za kauze svetih. Tijekom cijelog tog vremena rada na oblikovanju Pozicije nastojao sam biti na pomoći mons. Veraji, posebno pribavljanjem sigurnih dokumenata koji su došli u Poziciju. A nakon što je Pozicija predana u ruke stručnjaka Kongregacije, na poticaj mons. Veraje, prihvatio sam zadatak da tu Poziciju prevedem na hrvatski. Danas imamo već tiskanu tu posebno vrijednu knjigu mons. Veraje o bl. Miroslavu Bulešiću; na hrvatskom jeziku izdala ju je naša biskupija (2013.).

Poznati su nam važni datumi kasnijih događanja u Rimu nakon što je osvjetljena povijest mučenika Miroslava Bulešića tiskanom Pozicijom.

Kongres stručnih Konzultora – povjesničara na Kongregaciji u Rimu

održan je 26. listopada 2010. i podržana je puna valjanost Pozicije.

Nastavljeno je potom proučavanje u povjerenstvu Konzultora – teologa, koji su na svom kongresu 30. ožujka 2012. pružili svoju jednoglasnu podršku kauzi sl. B. Miroslava Bulešića.

Zatim je iste godine održan zaključni sastanak kardinala i biskupa članova Kongregacije koji su potvrdili i podržali

ranije iznesene zaključke navedenih stručnjaka.

Na kraju, kako smo obaviješteni, prefekt Kongregacije za kauze svetih kard. Angelo Amato primljen je 20. prosinca 2012. u audijenciju kod pape Benedikta XVI., koji je ovlastio Kongregaciju da proglaši dekret o mučeništву bl. Miroslava Bulešića.

Kako je dopisom od 12. veljače 2013. javilo Državno tajništvo Svetе Stolice, Sveti Otac je dopustio da se proglašenje blaženim svećenika Miroslava Bulešića obavi u Porečkoj i Pulskoj biskupiji. To će biti u subotu 28. rujna 2013. godine u Areni u Puli. Kao predstavnik Svetog Oca slavlje će predvoditi kard. Angelo Amato. Mi se već sada u radosti molimo našem novom Blaženiku.

HODOČASNIČKI VLAK ZA BEATIFIKACIJU 28. 9. 2013.

“Hrvatske željeznice” i predstavnici Porečke i Pulskne biskupije dogovorili su hodočasnički vlak na liniji Buzet – Lupoglav – Pazin – Pula za potrebe hodočasnika s prostora naše biskupije na dan beatifikacije sluge Božjeg Miroslava Bulešića 28. 9. 2013. Hodočasnički vlak obuhvatit će dijelove Buzetskog, Pazinskog i Pićanskog dekanata. Polazak je

iz Buzeta u 6:00, a povratak iz Pule u 14:27. Vlak može povesti do 400 hodočasnika, a ta je brojka već popunjena prijavama župnika za taj vlak. Hodočasnici će ovim vlakom stići u Pulu točno u vrijeme otvaranja Arene. Sjećanje je to na vlak koji nije smio stati da ukrcat ljudi koji su se spremali na Bulešićev sprovod te 1947. godine. (L)

MIROSLAV BULEŠIĆ: IZAZOV I INSPIRACIJA

Lako je izvikivati parole ili zapisivati lijepе rečenice i misli, ali kada netko potpuno predanje i potpuni oprost i živi, tada je to snažni glas koji više nije samo zapisano slovo na papiru nego svjedočanstvo uklesano u vječnost, upisano prolijenom krvljу onoga koji svoj život daruje za istinu i za druge.

Pulska Arena će 28. rujna 2013. godine svjedočiti jednom od najuzvišenijih trenutaka svoje povijesti. Pulska Arena koja je simbol zabave ovoga svijeta, ali i simbol kršćanskih mučeništva, prvi put u svojoj tisućljetnoj povijesti u svojim njedrima bit će svjedok proglašenja blaženim jednog od mučenika novije povijesti.

S netom napunjenih 27 godina života i niti 5 godina svećeništva, Miroslav Bulešić sazrijeva do punine koju čovjek teško dostiže. Postaje mučenikom krizme, novi zaštitnik Istre i svećenika. Iako danas živimo u potpuno drugim i drugaćnjim vremenima, danas nakon 66 godina, govori nam jednako snažno i postaje uzor za sva vremena: kako živjeti svoje čovještvo, kako živjeti svoje kršćanstvo, kako živjeti svoje svećeništvo.

Povijest Crkve kroz 20 stoljeća pamti tisuće i milijune znanih i neznanih svjedočaka vjere, mučenika koji su svojom krvljу posvjedočili ono u što su vjerovali, ono što su ne samo osjećali nego i živjeli bitnim, najbitnijim. Imena mnogih mučenika upisana su samo u dlan Božje ruke, tek manji dio njih uzdignut je na čast oltara. Posljednje stoljeće ostaje iza nas kao stoljeće s najviše mučenika koji su ubijeni iz mržnje prema vjeri, a oni su ostali ustrajni i tako stali na put pobjeđnjelom i dehumaniziranim totalitarnim režimima i pojedin-

BEATIFICACIJA MIROSLAVA BULEŠIĆA

PULA, 28. 9. 2013.

cima, zadojenim mržnjom i željom zatrtri kršćanstvo ili ga učiniti vjerom po svojim mjerilima.

Među zemljama koje su se nakon Drugog svjetskog rata našle u sovjetskoj sferi, Titova Jugoslavija bila je ona u kojoj su komunisti poubijali najveći broj katoličkih svećenika. Obraćunavanje je počelo još tijekom partizanskog rata, a vrhunac je dostiglo 1945. godine. Samo u hrvatskim biskupijama izravno su ubijena čak 434 svećenika od njih 2625 koliko ih je bilo u istim biskupijama. U postotku ubijeno je oko 17% hrvatskog klera, a da ne brojimo stotine svećenika koji su trpjeli po zatvorima. Ubijena su 73 bogoslova i sjemeništarca, 22 brata laika raznih redovničkih zajednica i 30 redovnica.

Kršćani koji su svoju vjeru živjeli u punini oduvijek su bili spremni radije se odreći života nego svoje vjere. Tu hrabrost Crkva uzdiže na čast oltara.

Pismena i usmena svjedočanstva daju naslutiti da je kratki svećenički život Sluge Božjega Miroslava Bulešića bio sav u znaku mučeništva, jer su okolnosti u kojima je on vršio svoju službu bile takve da je vrlo brzo morao postati svjestan da bi vjernost svo-

me svećeništvu mogao platiti i životom; stoga je uvijek nastojao biti spreman na tu mogućnost:

„Moj život Ti sasvim darujem za svoje stado. Uz Tvoju milost, i ako me Ti učiniš dostoјnjim ne bojim se mučeništva, već ga žudim. Neka bude Tvoja volja.“

(22. ožujka 1944.)

„Moja osveta je oprost!“ (Duhovni testament, 23. travnja 1945.)

Svi se svjedoci slažu da je Miroslav Bulešić bio uzoran svećenik, pun pastoralne revnosti, čovjek molitve i čovjek djeilotvorne ljubavi, čovjek koji je imao veliko srce za siromahe i za sve potrebne, čovjek koji se u svojem djelovanju nadahnjavao samo principima vjere, za koju je bio spreman položiti i život. Kao takvog otkriva nam ga i njegov duhovni dnevnik:

„Između žalosnog, tužnog, krvljу natopljenog naroda mi moramo biti dobri Samaritanci, koji tješimo, koji liječimo, podizemo, zavijemo svaku ranu u bijeli omot ljubavi, jer mržnja uzrokuje krvarenje a ljubav zacjeljuje rane. Ljubavi, ljubavi treba danas u nama, da je možemo širiti riječju a osobito djelom.“

Miroslav Bulešić danas svjedoči jer je do kraja živio ono u što je vjerovao. Oni koji su tada smatrali da su pobijedili ubivši ga, zaboravljeni su. Njihova se ideologija podjele i isključivosti pokazala besmislenom. Nije pridonijela ni rastu pojedinaca ni društva. Miroslava i danas slavimo jer vjerujemo kako su vrednote koje je on živio bezvremenske. Od postanka svijeta do vječnosti. (Darko Zgrabljić)

USUSRET BEATIF DUHOVNIH I KULT

Pod geslom „Moja osveta je oprost“ u Lanišću održan višednevni program Dani mučeništva Miroslava Bulešića.

✉ GORDANA KRIZMAN

Događanje je zamišljeno kao duhovna priprema za proslavu beatifikacije, kao spomen na dan njegove mučeničke smrti 24. kolovoza, kao prigoda da se s njegovim likom i djelom upozna što širi krug vjernika te da se istina o događajima «krvave krizme» u Lanišću podastre javnosti, rekao je jedan od organizatora, dr. Vlado Žmak na konferenciji za medije kojom je najavljen program.

Dani Miroslava Bulešića» u Lanišću održani su u duhu pokorničkog bogoslužja s pozivom na oprost i oprاشtanje, kao što nam je naš budući blaženik svojim primjerom svjedočio i zapisao u svojoj Duhovnoj oporuci: «Svi ma pitam oproštenje. A moja osveta je OPROST» – što je ujedno i geslo same beatifikacije.

PRVI DAN: U ZNAKU DUHOVNE GLAZBE

Prvi dan trodnevnice započeo je misom koju je predslavio vlč. Darko Zgrablić, župnik u Balama, a večer je nastavljena koncertom duhovne glazbe. Izvedbom starih laniških napjeva koncert je otvorila vokalna skupina Lanišće. U nastavku su članovi ženske vokalne skupine Kadanca iz Trviža izveli niz klasičnih liturgijskih pjesama, a sve je zaključeno duhovnim

evergreenima koje su otpjevali članovi vokalno-instrumentalne skupine Kerubini iz Raše i Labina.

DRUGI DAN: PREDSTAVLJANJE KNJIGE O VLČ. STJEPANU CEKU

U petak 23. kolovoza obilježavanje Dana mučeništva blaženog Miroslava Bulešića bilo je u znaku povijesnog svjedočanstva. Nakon mise, koju je u suslavljisu sa župnikom domaćinom vlč. Daliborom Pilekićem, predslavio vlč. Domagoj Matović, rektor Međubiskupijskog malog sjemeništa u Zagrebu, uslijedilo je predstavljanje knjige „VLČ. STJEPAN CEK: USPOMENE NA SVEĆENIČKE GODINE U ISTRI, 1937 – 1965“. Predstavljanje je vodio dr. Vladimir Žmak, jedan od suurednika knjige. Nakladnik je izdanja Izdavačka kuća Glas Koncila, a urednici su Vladimir Žmak i Eduard Kišić – nećak vlč. Ceka. Svoje dojmove o knjizi najprije je izrekao vlč. Pilekić, koji je napose naglasio Cekovu spremnost da kao Slovenac prihvati službu župnika u hrvatskoj župi. Za glazbeni predah tijekom predstavljanja pobrinuli su se Hruški fan-

ti – skupina pjevača iz Hrušice u Sloveniji, rodnog mjesta vlč. Ceka.

O knjizi je zatim govorio prof. dr. fra Emanuel Hoško. On je istaknuo kako su osobni zapisi vlč. Ceka napose značajni jer kao osobna, neposredna zapažanja imaju vrijednost vjerodostojnog povijesnog vredla, i to ne samo o događaju „krvave krizme“ nego o tim teškim vremenima općenito.

FIKACIJI BOGATSTVOM FURNIH SADRŽAJA

Dr. Hoško se zatim osvrnuo na duhovnost vlč. Ceka naglasivši kako je njegova duhovnost sukladna, za tadašnje vrijeme „novom modelu“ svećenika, koja je nastala za vrijeme pape Pija X. Nisu svi svećenici tada prihvaćali taj model duhovnosti, no oni koji jesu, bili su upravo poput Ceka: emotivno vezan samo uz majku i župljane, prijateljski povezan s kolegama koje smatra subraćom te posve posvećen pozivu na način da za njega ne postoji ništa izvan toga. Prioritet su mu bili ljudi, ukazivao je na negativnosti triju totalitarnih režima koje je proživio. U kojoj mu je mjeri bilo stalo do ljudi, potkrepljuje činjenica da je i biskupa Santina nastojao uvjeriti kako su ti ljudi bitniji od političkih ideja. Hoško se zatim osvrnuo, citirajući i zapise dr. Stjepana Trogrića, na položaj Crkve u Istri u 20. st., naglasivši poseban status koji su svećenici u Istri imali, u odnosu na druge dijelove Jugoslavije, slijedom djelevanja Zbora svećenika sv. Pavla na čelu s dr. Božom Milanovićem. Naglasio je i prestrašnu brojku od 527 svećenika ubijenih u tim godinama u Hrvatskoj. Hoško je naglasio i politički kontekst Bulešićeva ubojstva i Čekove osude na šest godina strogog zatvora, spomenuvši kako je o svemu bio pomno obaviješten tadašnji visoki politički dužnosnik Vladimir Bakarić te iznio detalj kako se sa sigurnošću zna da Čekova presuda nije napisana u Pazinu već u Zagrebu.

U nastavku je dr. Žmak pročitao još nekoliko zapisa vlč. Ceka, a laniški crkveni zbor nastupio je pjesmom „Pozdravljenia Marija“. Bila je to prva pjesma koju je vlč. Stjepan Ček uvježbao s pjevačima i laniškim pukom dok je bio župnik u Lanišću. Ta se pjesma od tada do danas neprekidno pjeva u Lanišću. Također, Ženska vokalna skupina Lanišće nastupila je pjesmom o Miroslavu Bulešiću ispjевanoj u tradicionalnom laniškom napjevu.

O vlč. Čeku govorio je i suurednik izdanja Eduard Kišić iz Slovenije koji se prisjetio posjeta stricu u raznim župama po Istri gdje je službovao, no naglasio je da o svim strahotama koje je proživio tijekom utamničenja, kao ni i poteškoćama u svojem pastoralnom radu, Ček nikada nije želio govoriti.

Potkraj predstavljanja pročitana je u originalu, na njegovu materinjem, slovenskom jeziku, oporuka vlč. Ceka, koju je on

zapisa za boravka u buzetskom zatvoru, svjestan činjenice da možda neće još dugo živjeti. Zapisaо ju je u brevir tadašnjeg buzetskog dekana.

Na kraju je dr. Žmak zahvalio svima koji su sudjelovali u realizaciji projekta, a napose izrazio zahvalnost onima koji su se već preselili u Vječnost: Čeku, Bulešiću i Jakobu Ukmaru, za kojeg se također pri Tršćanskoj nadbiskupiji vodi postupak za beatifikaciju.

TREĆI DAN: PREDSJEDNIK HBK PREDSLAVIO MISU NA GROBU BUDUĆEG BLAŽENIKA

Ove je godine dan pogibije skorog blaženika obilježen u sklopu proslave „Dana mučeništva blaženog Miroslava Bulešića“.

U subotu 24. kolovoza misno slavlje prigodom 66. obljetnice mučeničke smrti Miroslava Bulešića, u njegovoj rodnoj župi Svetvinčenat, predslavio je predsjednik HBK, zadarski nadbiskup Želimir Puljić, u suslavju s ordinarijem mons. dr. Draženom Kutlešom, a prigodnu homiliju izrekao je biskup u miru Ivan Milovan.

Na početku misnog slavlja prigodnim pozdravima okupljenima se obratio ordinarij Kutleša zahvalivši na poseban način nadbiskupu Puljiću na predstavljenju tog misnog slavlja te biskupu Ivanu Milovanu i vicepostulatoru kauze za beatifikaciju mons. Vjekoslavu Milovanu na dugogodišnjem neumornom radu na

promicanju kauze koja je dovela do ovog skorog čina beatifikacije. Mons. Puljić je u uvodnom pozdravu između ostalog naglasio da vjernici, a napose svećenici Porečke i Pulske biskupije, moraju biti ponosni na svog novog blaženika.

Biskup Milovan je u prigodnoj homiliji izrekao sazetak Bulešićeva životnog puta i pastoralnog djelovanja, naglasivši pojedine trenutke citatima iz njegova duhovnog dnevnika. Propovjednik se osvrnuo na neprekinutu riječku hodočasnika koja se od tog kobnog kolovoza 1947. sve do današnjih dana neprestance slijeva kako u Lanišće na mjesto pogibije, tako i u Svetvinčenat na njegov grob, privučeni tim svjetlim likom uzora vjere, poput prvih kršćana koji su se nadahnjivali svjetlim uzorima ranokršćanskih mučenika. Don Miro je gorljivo propovijedao za tih nekoliko godina svoga svećeničkog djelovanja, no on to još jasnije i glasnije čini sada, u duši i savjeti, govorim nam svim svojim životom i mučeništvom, kao uzor pravog čovještva življenog po uzoru na Isusa Krista i po mjeri Evanđelja, istaknuo je biskup Milovan. Propovjednik se prisjetio povijesnih trenutaka u svezi s Miroslavom Bulešićem, prijenosa njegovih zemnih ostataka iz Lanišća u Svetvinčenat 11 godina nakon pogibije, a na poseban način proslave 50. obljetnice mučeništva citirajući pritom kardinala Kuharića koji je tada naglasio: "Mučeništvo se ne glumi, za mučeništvo se pripravlja cijelim životom, to je u konačnici onaj čin

Foto: G. Krizman

DANI MUČENIŠTVA MIROSLAVA BULEŠIĆA

duše i odluka srca kojom se čovjek sav daruje za Istinu iz ljubavi prema Bogu.“

Na pitanje što beatifikacija Miroslava Bulešića znači za hrvatski episkopat, kler i cijelu Crkvu, mons. Puljić je između ostalog naglasio: „On je drugi Stepinac, Stepinac Istre, u njemu otkrivamo sliku idealnog svećenika, on je svoj život dao iz ljubavi, a to je onaj znak po kojem nekoga možemo nazivati mučenikom.“

U nastavku večeri, u Lanišću, nakon mise i pokorničkog bogoslužja koje je predvodio vlač. Zdenko Dundović, župnik u Zemuniku kraj Zadra, predstavljen je film o budućem blaženiku „Moja osveta je oprost“. O filmu je prije projekcije u laniškoj crkvi govorila urednica i scenaristica Irena Hrvatin. Naslov filma uzet je iz duhovnog dnevnika Miroslava Bulešića. On je to zapisao kao dio svoje duhovne oporuke, izražavajući spremnost na mučeništvo, nakon učestalih prijetnji od strane komunističkih vlasti.

VELIČANSTVENO FINALE SA SVEČANOM LANIŠKOM VELOM VEČERNJOM

U nedjelju 25. kolovoza u Lanišću je održana završnica proslave Dana mučeništva blaženog Miroslava Bulešića. Misno slavlje, koje je prenosio prvi program HRT, predslavio je porečki i pulski ordinarij Dražen Kutleša u suslaviju s generalnim vikarom dijeceze mons. Vilimom Grpcem, dr. Josipom Grpcem, župnikom domaćinom vlač. Daliborom Pilekićem i drugim svećenicima.

Govoreći o Miroslavu Bulešiću ordinarij Kutleša je u homiliji istaknuo kako nam je Miroslav Bulešić prije svega uzor ustrajne i nepokolebljive vjere koju pravi kršćanin ne smije zanijekati ni u najvećim poteškoćama, vlač. Bulešić nije vjeru za-

nijekao čak ni pod cijenu vlastitog života. Osprvuši se na mučeništva i progonstva Crkve još od prvih kršćanskih zajednica, propovjednik je istaknuo kako je tome tako zato jer Crkva i u zgodno i u nezgodno vrijeme mora biti na strani Istine i ukazivati na zlo, jer bi u suprotnom iznevjerila svoje temeljno poslanje. Misno slavlje prepoznatljivim su stari, tradicijskim napjevima poznate laniške Stare maše zdušno popratili pjevači crkvenog zbara.

Po završetku misnog slavlja u župnoj crkvi ssv. Kancijana, Kancijana i Kancijanile mladi iz Lanišća izveli su recital „Oče, budi volja tvoja“ koji je napisao fra Ivo Peran, a koji prikazuje nekoliko znakovitih scena iz života Miroslava Bulešića.

Završni dio recitala odigrao se ispred novopostavljene biste sl. Božjeg Miroslava Bulešića koju je ordinarij Kutleša nakon toga blagoslovio. Bistu u bronci prilozima su financirali žitelji Lanišća, kao i Laniščani raseljeni diljem svijeta. Autor biste, akademski kipar Tomislav Kršnjavi iz Zagreba, osobno je naznačio blagoslovu biste. „Nastojao sam prikazati radost i ljepotu Mirove duše, jer sam, čitajući o njemu i njegove zapise, shvatio kako je bio upravo ‘posuda milosti’. Mirov lik ima upućen pogled prema dolje kako bi svatko tko mu se približi mogao zajedno s njim ponizno reći ‘Oče, budi volja tvoja’ – istaknuo je Kršnjavi.

Procitan je i tekst koji стоји na postolju: „Sluga Božji Miroslav Bulešić, svećenik – mučenik, 1920. – 1947. u Godini vjere 2013. postavi župa Lanišće, raseljeni župljanii štovatelji.“

Župnik, vlač. Dalibor Pilekić, zahvalio je svima koji su pomogli u organizaciji i realizaciji proslave „Dani mučeništva Miroslava Bulešića“. Izrekao je nadu da će nas duhovna obnova navesti na dublje zajedništvo s

Bogom te je zaželio da blagoslov mučenika bude nad svima nama.

Općina Lanišće pokazala se dobrim domaćinom počastivši sve prisutne ručkom.

Događanje je zaključeno tradicionalnom laniškom svečanom Veloj večernjom u izvedbi vlač. dr. Josipa Grpcu i laniškog crkvenog zbara kojim je ravnio buzetski dekan preč. Marijo Žmak. Ovom je prigodom Vela večernja zvučala još veličanstvenije nego inače jer su, znajući za ovu jedinstvenu proslavu, mnogi Laniščani raseljeni diljem svijeta svoj dolazak planirali upravo za taj period, te su se naravno priključili crkvenom zboru i otpjevali Večernja „još originalnije“, „izvor nije“ upravo prema sjećanju, neki, i od prije mnogo godina. U Lanišću se, zahvaljujući pjevačima crkvenog zbara, sačuvala bogata baština vrlo starih pučkih crkvenih napjeva, od čega su najpoznatije laniška „Vela večernja“ i „Laniška misa“, ili kako je mještani zovu „Stara maša“.

Lanišće, sjedište jedne od prostorno najveći istarskih općina, ali sa svojih stotinjak stanovnika neveliko mjestaće na obročima Ćićarije podno planine Orljak, desetljećima je bilo obilježeno pogibijom mladog svećenika. Sada, 66 godina nakon „krvave krizme“ dok fama martiri sluge Božjeg Miroslava Bulešića biva okrunjena beatifikacijom, istina o patnjama koje su žitelji Lanišća podnijeli slijedom tih nemilih zbivanja dopire do javnosti pa je to barem jedna simbolična zadovoljština za propadanje i raseljavanje koje je to mjesto u kratko vrijeme dovelo s preko 1000 na tek stotinjak žitelja. No unatoč tome, Lanišće je u nekoliko desetljeća iznjedrilo čak sedam svećeničkih zvanja.

Blaženi Miroslav Bulešić - žrtva i konačni pobjednik nad duhom boljševizma u Istri?

 MARIO SOŠIĆ

Ovogodišnji mjesec rujan bit će obilježen dvama značajnim dogadjima: 70. obljetnicom pazinske Odluke o raskidanju svih državnih veza Istre s Italijom i Proglasa o sjedinjenju Istre s hrvatskom domovinom i velikom proslavom Crkve u pulskoj Areni povodom beatifikacije istarskog svećenika-mučenika Miroslava Bulešića, koji je bio od komunističko-boljševičke vlasti nožem Istrijana Slavka Sankovića iz Brgudca zvijerski ubijen u Lanišću 1947. godine.

Istarske tragične podjele

Iako ta dva događaja, s naznačenim naslovnim pitanjem, nemaju vjerojatno za neinformirane čitatelje ili preparirane boljševike i njihove današnje sljednike, neposrednu uzročno-posljedičnu vezu, mišljenja sam da se, kako kroz prvi, tako i kroz drugi događaj, može danas itekako dobro i razgovijetno razumjeti i protumačiti cjelokupna istarska poslijeratna društvena i politička drama. I to tužna drama, koja je nedvojbeno u sebi ostvarila i pojedine oblike društvenog napretka i boljštice u Istri, ali je uz to obilovala i teškim oblicima diktature revolucionarnog boljševizma, koji se odlikovao nepoštivanjem zakona, kršenjem političkih, ljudskih i vjerskih sloboda svih izvan kruge komunističkih poslušnika i simpatizera, a sve to u cilju sustavne dekristianizacije, dekroatizacije i jugoslavenizacije istarskog društva i naroda. O ovoj drugoj, tragičnoj, boljševičkoj, istarskoj stvarnosti nije se smjelo, dugo-dugo, ni misliti, a kamoli zboriti ili pisati. Revolucionarni se strah, potvrđen raznim vrstama represije, od jama do nasilne kolektivizacije, duboko usadio, i ukorijenio, u društveno tkivo istarskog čovjeka, sve do današnjih dana, tako da se čak i oni mnogo brojni koji su bili revolucionarne žrtve, a žive ovdje ili po svijetu, ne usuđuju o tome govoriti, još manje javno svjedočiti i prozivati ili tražiti nekakvu društvenu moralno-lustracijsku zadovoljštinu. Nasuprot tomu, oni pak koji su provodili neposrednu «revolucionarnu pravdu» ili oni koji su bili njihovi špijuni, podupiratelji, članovi i glasači, aktivno se i uspješno upiru da povijesna istina o njihovim zlodjelima i zlodjelima sustava koji su na taj način gradili, ostane zauvijek prikrivena naslagama njihove lažne glorifikacije i velom zaborava. Štoviše, radi ostvarenja tog cilja, oni i njihovi, masovno se uključuju u sve protuhrvatske političke i druge pokrete,

i daju potporu onim vladajućim politikama, na državnoj i županijskoj razini, koje su njihov politički, ideološki i svjetonazorski blizanci i zaštitnici. Zato su te politike izborni toliko uspješne, a u Istri i nepobjedive.

U kontekstu opisane, one ranije i suvremene, istarske situacije i činjenice dobivanja istarskog blaženika na temelju «žrtve iz mržnje prema vjeri», sve su doskorašnje društvene naznake išle k tomu da ćemo, u konačnici, blaženika slaviti samo mi. To jest, vjerni istarski puk, koji nije nikada mučenika Mira Bulešića pustio zaboravu i koji je uvijek, zbog svog života i načina kako je i zašto ubijen, predstavljao ne samo uzorna Božjeg slugi i miljenika već i simbol ukupnih patnji istarskog naroda uzrokovanih nepravednim i nehumanim istarskim boljševizmom, a da će, ovi drugi, postojani u laži, tvrda srca, nepokajani, ljuti i puni mržnje, stajati po strani svega ili čak negovati.

Vrijeme za pomirenje

No, ipak se dogodio jedan, zasad tek jedan, ali velik pozitivan iskorak u tom taboru. Riječ je o nedavnoj javnoj poruci i pozivu, koju je istarski zastupnik D. Kajin poslao tzv. antifašističkoj (neokomunističkoj) fronti u Istri povodom proglašenja blaženim don Mira Bulešića. Zamislite, on kao najortodoxniji branitelj i tumač komunističke, partizanske i antifašističke dogme, ne samo u Istri već i u Hrvatskoj, pokajnički je rekao dvije «velike stvari», koje vjerni i demokratički istarski puk očekuje od Njih već šest desetljeća. Rekao je (po prilici): ...da je ubojstvo svećenika Miroslava Bulešića najveća mržnja i najveći grijeh poslijeratne komunističke vlasti, i da je: .. pravim antifašistima, u nedjelju 28. rujna, mjesto u pulskoj Areni jer samo tim činom mogu svjedočiti svoj iskreni i pravi antifašizam.

Prva je njegova tvrdnja, gledajući je kao akt osobne žrtve, točna, iako je narod, kao zajednica, pretrpio u razdoblju te vladavine ogromne žrtve (iseljanje, bježanje i stradanje, uništanje sela, tradicijske kulture, vjere, hrvatskog identiteta itd., itd.). Druga je njegova tvrdnja također točna, kopernikanski točna. Njome on simbolički oduzima istarski antifašizam boljševicima, koji su ga revolucionarnom metodom oteli istarskom narodu, i vraća ga narodu Istre. A to znači, na onu početnu poziciju od 13. rujna 1943., gdje su u Pazinu bili zastupljeni svi istarski staleži, kad je upućen Proglas i podignut matovni ustanak u Istri.

Antifašizam vratiti narodu

Da pojasnimo što se tada dogodilo. Kako je poznato i općeprihvaćeno, 13. rujna 1943. dan je donošenja Odluke o priključenju matice zemlji (Hrvatskoj) i to je bio sretan dan za većinu Istrana hrvatskoga roda, koji su bili socijalno potlačeni i nacionalno diskriminirani. Tomu se, dakle, radovao i istarski radnik i seljak, i istarski narodnjak i svećenik, i istarski demokrat i socijalist-komunist. Međutim, već se u «popravnim» odlukama od 26. rujna 1943., i na njima organiziranoj partijskoj vlasti, pod naletom ideološke i boljševičke isključivosti, izguravaju iz korpusa narodne borbe bogatiji i čestiti istarski seljaci, hrvatski narodnjaci, rodoljubni svećenici i politički demokrati. Štoviše, oni se organizirano počinju etiketirati sve jačim i jačim neprijateljskim obilježjima: «reakcijom», «slugama okupatora», «kleoro-fašistima», «klasnim neprijateljem», itd. Time se stvara klima za njihovu raznoliku eliminaciju iz buduće vlasti i društvenog života. Upravo je ta komunistička ideologija i boljševička praksa «partije kao udarne pesnice» podijelila istarski antifašistički narod već tijekom NOB-a, na onaj njegov «svjestan», zaštićen, protucrkveni, revolucionari i Jugoslaviji odan sloj i na onaj njegov «nesvjestan», nezaštićen, Crkvi i tradiciji vjeran i demokraciji sklon dio. Ovi prvi su mogli, kroz vjernost Partiji, činiti i dobiti gotovo sve što su htjeli, dok su ovi drugi mogli živjeti samo u granicama koje su im određivali ovi prvi. U suprotnom, prijetila je pogibelj «nesvjetanica», kažnjavanja, diskriminacije, šutnje ili bijega preko granice.

Da je, dakle, u Istri prevladao duh triaestog rujna, izvornog antifašizma umjesto boljševizma, nikad se u Istri ne bi dogodilo toliko narodnosnih tragedija, uključujući i ubojstvo svećenika Bulešića. To jednostavno ne bi dopustili oni pravi istarski antifašisti. Mladi je svećenik Bulešić, kako se vidi iz njegovih pisama i postavki, veoma rano naslutio to neprirodno, Bogu protivno i po život mnogih, osobito svećenika, opasno raslojavanje. Unatoč tomu, ostao je kao dobar pastir uz svoje stado obespravljenih.

Njemu na nebesima, kao i nama na Zemlji, bit će 28. rujna najsjajniji dan. Simbolički, u duhu njegovih riječi *Moja je osveta oprost neka njegova pobjeda, priznanje njegova blaženstva, duh oprosta, zavlada ovim našim zavičajnim prostorom i protjera iz njega sve stare ukorijenjene i nove zloduhe.*

Mons. Ivan Milovan, biskup u miru

PRIPREMILI: G. KRIZMAN, Ž. MRAK

L: Vi ste u vrijeme pogibije služe Božjeg Miroslava Bulešića bili sedmogodišnje dijete, živjeli ste u selu Režanci, nedaleko Mirova rodnog sela Čabrunići. Koje je Vaše sjećanje na ozračje u vrijeme kada je u njegov rodni kraj stigla vijest o njegovoj smrti?

Mojim najranijim sjećanjima iz djetinjstva pripadaju i ta sjećanja iz 1947. Sjećanja su to na našu obitelj u Režancima i Mirovu obitelj u Čabrunićima koje su, osim velikim prijateljstvom, bile povezane i daljim rodbinskim vezama, pa je tako naš pokojni otac, koji je inače bio jako crkveno angažiran, bio i uzvanik na većeri pri-godom proslave don Mirove mlađe mise 1943. i ondje održao prigodan govor (imamo sačuvan taj govor, otac ga je sastavljaо putujući vlakom na posao u Pulu!). Naš je otac 1945., neposredno prije kraja rata, po-put mnogih drugih narodnjaka vjernika doživio i svoje stradanje, odveden je od „nepoznatih“, ali zna se od koga, proguta-ala ga je noć... S Bulešićima smo bili jako povezani pa je i za našu obitelj bio težak udarac Mirova mučenička smrt, koja je s jedne strane bila veliko svjedočanstvo hra-brosti, ustrajnosti i vjernosti, ali je bila i veliko iskušenje i udarac za Mirovu obitelj, kao i za vjernike općenito, koji su to izbli-za doživjeli kao brutalan pokušaj zatiranja vjere i Crkve. Sjećam se tog popodneva kada je do sela stigla vijest o Mirovoj smrti, kako je u obitelji i susjedstvu zavladala ve- lika tuga, kako su si žene dovikivale što se i kako se to dogodilo: „Oni su hodili okolo bermajući...“ To su ta moja sjećanja kao sedmogodišnjeg dječaka na taj događaj.

Moja su starija braća Miroslav i Vjekoslav koji su tada već bili mladići u sjemeništu to, naravno, mnogo snažnije doživjeli. Nezahvalnu zadaću da Bulešićevu obitelj u Čabrunićima izvijesti o don Mirovu ubojstvu dobio je od župnika Cukarića, u pondjeljak 25. VIII., tadašnji matu-rant sjemeništarac Mirko Štoković. Velik i težak udarac nadasve za obitelj, ali i za druge vjernike koji su ionako tih godina bili zastrašivani. S druge strane, Mirova neustrašivost bila je velik poticaj ustraj-nosti, unatoč svemu, u vjernosti Bogu i Crkvi.

L: Vaš školovanje u jednom Vas je trenutku dovelo u Pazinsko sjemenište, gdje je don Miro u vrijeme pogibije bio podravnatelj. Je li se o tome govorilo, je li se obilježavala obljetnica njegove pogibije?

Nikada se nigdje ni slova nije o tome ja-vno govorilo, niti je, Bože, sačuvaj, bilo ikakva obilježavanja obljetnica, samo smo privatno, osobito mi koji smo bili sa Slugom Božjim povezani obiteljski i pri-jateljski i nešto više znali o kravoj krizmi u Lanišću. Od drugih sjemeništaraca, čini mi se, mnogi, osobito ne-Istrani, nisu o tome ništa znali, a vremena su bila takva da je bilo preporučljivo don Mira javno ne spominjati. U tajnosti, pak, znamo kako je biskup Nežić bio pokušao pokrenuti kauzu za njegovu beatifikaciju, čak su 1956. bile održane dvije sjednice, no ipak se nije moglo nastaviti jer su vremena bila previše opasna: da su vlasti saznale za to, zasigurno bi Biskup i u tome angažirani svećenici bili doživjeli velike neugodnosti. Čini mi se

da se tek postupnim „odleđivanjem“ pri-lika u društvu, nešto slobodnije počelo o tome govoriti šezdesetih godina dok sam bio bogoslov u Pazinu. Ipak, tek s prvim naznakama hrvatskog proljeća jedan naš hrabri mladi svećenik vlč. Atilije Krajcar, koji je bio veliki zaljubljenik u Bulešićev herojski mučenički lik, a koji je i sam ne-vin izdržao tešku i dugu zatvorsku kaznu u Nišu i Staroj Gradiški, bio je dao izra-diti 1969. velike medaljone s likom Mira Bulešića, pa se to ipak moglo „potiho“ na-baviti. Mnogi su od nas željeli imati taj me-daljon, a jedan je medaljon bio postavljen i na don Mirovoj grobnici u Svetvinčentu (zapravo svećeničkoj grobnici, do tada ničim obilježenoj). Dakle, sve je to bilo tek krajem šezdesetih kad se o don Miru ponešto počelo malo slobodnije govoriti, ništa javno, dakako, ni službeno, ali nije više bilo onog straha, a ni opasnosti kao godinama ranije. Istarski su svećenici, razumije se, svi vrlo dobro imali u sjećanju događaje iz 1947., neki i iz osobnog gorkog iskustva, a naravno i mnogi vjernici, oso-bito župljanji Lanišća i Svetvinčenta, ali i mnogi drugi, posebno aktivniji vjernici diljem Biskupije, no u javnosti o tome ipak nije smjelo biti spomena.

L: Biskup Nežić je 1956. pokušao ex officio pokrenuti postupak beatifikacije, no tek je za trajanja vaše biskupske službe, 2000. godine, službeno ponovno pokrenut postupak za beatifikaciju. Jedan Vaš osvrt na taj čin ponovnog pokretanja kauze.

Misljam da je presudan bio povratak u Istru moga brata, mons. Vjekoslava Mi-

lovana iz Zagreba, gdje je on do 1998. tijekom 25 godina obavljao službu tajnika Biskupske konferencije. On je čovjek pera, čovjek ureda, čovjek reda, koji ima dovoljno upornosti baviti se takvim poslom, a ima velike afinitete jer je tijekom 1946./47. bio đak u pazinskom sjemeništu kad je don Miro bio podravnatelj i profesor. Druga neophodna potreba pri pokretanju kauze bila je pronaći odgovarajuću stručnu osobu, po mogućnosti crkvenog pravnika, koji bi kao biskupov izaslanik vodio tu kazu te predsjedao sjednicama Komisije i ispitivanju svjedoka: mi smo takvu osobu našli u osobi vlč. Slavka Zeca s Krka. Promicateljem pravde bio je imenovan mons. Marijan Bartolić, tadašnji generalni vikar naše biskupije, koji je bio napisao prvi životopis sluge Božjeg Miroslava Bulešića. Tajnikom je bio imenovan vlč. Darko Zgrablić. Nakon zaključenja biskupijskog postupka 2004. i prijenosa svih dokumenata na Kongregaciju u Rim, presudna je bila uloga mons. Jure Bogdana, rektora Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima, koji se prihvatio službe postulatora u Rimu. Na kraju svoj bitni doprinos dao je u Rimu i mons. Fabijan Veraja, bivši podtajnik Kongregacije za kauze svetih, koji je napisao tzv. „Poziciju“, najdokumentiraniju i najopsežniju knjigu (310 str.) o životu i mučeništvu Sluge Božjega, knjigu u kojoj je sažeto sve bitno iz dokumenata i svjedočanstava o don Miru, a knjiga donosi i povjesni kontekst – stanje vjersko, političko, nacionalno... u Istri prije, za vrijeme i nakon rata. Zahvaljujući svima koji su tijekom procesa dali svoj doprinos,

možemo se sada konačno s radošću pripremati za skoru beatifikaciju.

L: I na kraju, jedan Vaš pogled na beatifikaciju sluge Božjeg Miroslava Bulešića: što njegov život i mučeništvo mogu poručiti ljudima i svećenicima današnjice?

Lik Miroslava Bulešića „toga dobrog i idealnog mladog svećenika“ (kard. Stepinac) snažno govori čovjeku vjerniku današnjice, na osobit način govori svećenicima. Kad listamo stranice njegova dnevnika ili čitamo/slušamo neka svjedočanstva o njemu, ostajemo zadivljeni pred duhovnom veličinom toga mladoga čovjeka. Kolika je samo bila njegova duhovna zrelost, kako je intenzivno duhovno proživljavao svoje svećeništvo, intenzivno živio svoj odnos prema Bogu i nosio duboku svijest poslanja i odgovornosti za narod! Upravo je njegov živi odnos s Bogom, – odnos vjere, pouzdanja, ljubavi, predanja, molitve, bio izvorom snage za tako kvalitetan život. Duša tog mladog svećenika zrcali se u njegovu duhovnom dnevniku: velika dosljednost u osobnom življenu po Evandželu, hrabrost i dosljednost unatoč protivljenjima, vjernost savjesti, Bogu, čovjeku i trajna zauzetost za ljude, osobito za najugroženije... Njegovo je mučeništvo bilo samo kruna toga kvalitetnog, svetačkog života!

Siguran sam da je to posebno za svećenike u ovom povijesnom času svjež i privlačan primjer življengog svećeništva, upravo živi uzor bogoljubla, čovjekoljubla, domoljublja. Vremena kojima prolazimo, poput onih kad je Miro živio, iako na

drugi način, veoma su izazovna. Svako vrijeme ima svoje uvijek nove izazove; ono su bila vremena velikih ratnih stradanja, tragedija i patnji. S druge strane, stvarao se, kako su ga neki nazivali, ‘novi svijet’, pun „mesijanskih“ obećanja... No pametni, zreli ljudi znali su da se ‘nova velika gradnja’ (novo sretno i pravedno društvo) neće moći sagraditi bez temelja (vjere, morala, slobode savjesti). Mnogi su drugi, naprotiv, sve vjerovali i okretali se prema vjetru... Koliko samo sličnosti s današnjom situacijom! Uvijek je bitno čuvati temelje čovjeka, ne slijepo vjerovati u sve „novo“ i „napredno“ jer se često radi o zapravo lažnim vrijednostima, traženju onoga što je ugodno, a nije zahtjevno. Bitno je ostati vjeran nepromjenjivim, trajnim vrednotama, a u svakome vremenu iznaci načina kako te vrednote ponuditi čovjeku ovog časa, osluškujući njegove nutarnje potrebe i traženja.

Vlč. Miroslav Bulešić na osobit je način upravo svećenicima uzor vjernosti Bogu i čovjeku, uzor pastoralne zauzetosti i zahtjevnosti, ali i velike širine srca, blagosti i milosrđa. Miro u Dnevniku spominje svoju spremnost na „crveno mučeništvo krvi“ („uz Tvoju milost i ako me Ti, Gospodine, učiniš dostojnim“), ali zna da je nadasve pozvan živjeti „bijelo mučeništvo“ u svakidašnjem služenju Bogu i čovjeku, upravo ono na što smo pozvani i sví mi u svakom „mirnodopskom“ vremenu. Uvijek vrijedi Isusova riječ: „Tko hoće spasiti svoj život, izgubit će ga, a tko ga izgubi poradi mene, taj će ga naći“ – ovdje i u vječnosti.

Biskup Bogetic o Miroslavu Bulešiću

L: Kako ste i gdje upoznali Miroslava Bulešića?

Miroslav je bio dvije godine stariji od mene. U sjemeništu u Kopru bili smo zajedno osam godina gdje smo završili klasičnu gimnaziju. Zatim je otisao u Rim. Kao mlađi svećenik došao je u Badernu. Bio je omiljen među ljudima s kojima je lijepo radio. Poseban odnos imao je prema mladima. Održavao je misije. Potom je otisao u Kanfanar. Biciklom je obilazio svoje župljane, bio je vrlo susretljiv i svećenik za narod i s narodom. Papa Pavao VI. svojevremeno je rekao da je o vjeri dobro slušati televiziju, radio, ali je osobni kontakt svećenika i vjernika najbitniji. Ispričat ću vam jednu zgodu iz Čabrunića. Na jednom druženju Miroslava sa svojim vjernicima čulo se da je netko rekao kako je *škoda da tako lip mladić gre u pope*, na što je on odgovorio da Bog želi najljepše. Znao je sebi privući mlade i poučavao ih da se čuvaju zlih i grješnih prigoda.

L: Kakav je bio kao pedagog i odgojitelj?

Osim što se u sjemeništu uči, tamo se i odgaja. *Ljudi moraju biti prijatelji Isusa Krista*, znao je govoriti. Bio je potpuno posvećen svom svećeničkom pozivu. Nakon „kravne krizme“ sreo sam jednom prilikom njegovu majku koja je išla na njegov grob u Lanišće. Rekla mi je: *Ubili su misina, ali ja molim za spas i njihovih duša*.

L: Nemili događaji u Lanišću bili su planirani?

Sve je upućivalo na zlo jer je nereda bilo i u Buzetu dan ranije. Govorilo se da će sutra padati „kravno kamenje u Lanišću“. Vlč. Ček doznao je za nerede te je javio vjernicima da će misa početi sat ranije. Kad su došli „demonstranti“, sve je bilo gotovo, ali su nasilno htjeli ući u crkvu. Okupljeni muškarci u crkvi nisu im dali ući u crkvu. Nakon toga krenuli su prema

župnom stanu. Milicija je bila prisutna, ali nije sprječila razularene demonstrante da uđu u župni stan. Bulešić je bio sam u uredu i ubijen je nožem. Za smrt Bulešića doznao sam 25. 8. 1947. u Pazinu. Ljudi su bili prestrašeni. Slijedila je represija tadašnjih komunističkih vlasti.

L: Kako su svećenici Biskupije reagirali na Bulešićeve ubojstvo?

Ubijen je jer je bio dobar svećenik, ubijen je mučenik, govorili su svećenici. Nisu pustili ljude na Bulešićev sprovod. Za vlast to je bio samo „incident u Lanišću“. Mnogi su govorili da je to veliki gubitak za Crkvu. Međutim, jedan Amerikanac koji je u to vrijeme bio ovdje iako je događaj tragičan, rekao je da je dobitak za Crkvu jer smo dobili mučenika. Ta osveta i mržnja na vjeru bila je jako izražena. Da ima još ostataka takvog promišljanja, čuo sam nakon proslave 60. obljetnice mučeničke smrti Miroslava Bulešića u Svetvinčentu. Kardinal Bozanić koji je predvodio slavlje između ostalog rekao je da su komunisti koji se žele izjednačavati s antifašizmom ubijali nevine ljude, a jedna od žrtava je i Miroslav

Bulešić. U nekim dijelovima Istre pojedini ljudi komentirali su Kardinalovu propovijed i poručili „da ga treba objesiti zbog toga što govorи“. Vidljivo je da se još nisu oslobodili te mržnje na vjeru.

Dragi hodočasnici

Radujemo se što ste prepoznali važnost ovog znakovitog događaja koji čeka našu Crkvu u Hrvata i što ćemo svi zajedno moći proslaviti uzdizanje na čast oltara našeg sluge Božjega Miroslava Bulešića.

Slobodni smo vam ovdje dati kratke naputke koji se tiču dolaska u Pulu i sudjelovanja na slavlju. Molimo vas da na slavlje u Pulu 28. rujna dođete na vrijeme. Arena se otvara u 7 sati, uvodni program počinje u 9.30 sati, a svečano euharistijsko slavlje u 11 sati. Preporučamo vam da najkasnije do 9.30 sati budete u Areni.

Na ulazu u Arenu treba pokazati ulaznicu. Četiri su ulaza u Arenu i svaki je od njih označen svojom bojom: crvena – zelena – plava – žuta, pa vas molimo da uđete na ulaz koji je označen bojom koja stoji i na vašoj ulaznici. (Ulaz broj tri (plava boja), predviđen je za one skupine koje su se prijavile nakon 1. rujna, tj. nakon što je ispunjen kapacitet Arene. Te će skupine biti smještene na prostoru iznad Arene odakle se može bez poteškoća pratiti slavlje u Areni. Ukoliko bude moguće, oni će biti pušteni u Arenu.)

Molimo vas da u Arenu ne unosite oštре predmete, staklene boce i veće kišobrane i sve ono što bi moglo biti opasno za ostale hodočasnike u Areni. Na ulazu će o tome brinuti i provjeravati redari. Preporučamo da ponesete kišne kabanice i piće u plastičnoj ambalaži.

Osobe s invaliditetom zajedno s pratnjom ulaze na ulaz broj 1 koji će biti označen crvenom bojom (čak i onda ako budu imali ulaznicu druge boje). Mesta u Areni nisu brojčano obilježena, ali vas molimo da pratite savjete redara u Areni. Svećenici ulaze u Arenu s akreditacijom i

odlaze na mesta za njih pripravljena, na prostoru ispred oltara, gdje će se odjenuti i pripremiti za koncelebraciju.

Za dolazak u Pulu preporučamo izlaz s Istarskog Ipsilona: Vodnjan Jug ili izlaz Šijana.

Ulazeći u Pulu treba pratiti pravac Arena preko kružnoga toka „Punta“. Parkiralište za autobuse je predviđeno na Ulici 119. Brigade i na prostoru uzduž te ulice (od Veslačkoga kluba prema velom Vrhu).

Autobusi će na tom određenom mjestu parkirati, iskrpati hodočasnike i čekati ih do odlaska gdje će vozači parkirati autobus, iskrpati i čekati hodočasnike.

Za automobile s akreditacijom predviđeno je parkiralište Karolina, a svima ostalima preporučaju se ostala parkirališta u gradu. Za sve ostale informacije obratiti ćete se našim redarima koji će vam biti na raspolaganju.

Budući da se radi o velikom broju sudionika, molimo vas za razumijevanje i spremnost na suradnju kako bi sve proteklo dostojanstveno i mirno.

Neka vas na vašem hodočašću prati Božji blagoslov i zagovor našeg budućeg blaženika Miroslava Bulešića.

U iščekivanju susreta, od srca vas pozdravljamo!

Poreč, 9. rujna 2013.

U ime odbora za pripremu slavlja beatifikacije,
generalni vikar Porečke i Puliske biskupije,
mons. Vilim Grbac

HODOČAŠĆE ISTRANA NA TRSAT

Usubotu 7. rujna održano je tradicionalno hodočašće vjernika Porečke i Pulskog biskupije u svetište Majke Božje na Trsatu, ove godine prigodno s posebnim naglaskom na skoru proslavu beatifikacije Miroslava Bulešića koja će se održati 28. rujna u pulskoj Areni.

Oko dvije i pol tisuće hodočasnika stiglo je autobusima i osobnim automobilima kako bi se, poput nebrojenih prethodnih generacija, u subotu uoči Male Gospe poklonili, pomolili i zahvalili Majci Božjoj Trsatskoj. Misno slavlje u perivoju trsatskog svetišta, u susavlju sa šezdesetak svećenika dijeceze, predslavio je biskup ordinarij Porečke i Pulskog biskupije mons. dr. Dražen Kutleša. Prije središnjeg misnog slavlja vjernici su, kao i uvjek, u velikom

broju pristupili sakramentu ispovijedi, kako bi dostoјno sudjelovali u euharistijskom slavlju.

-Svatko od nas došao je danas u ovo svetište zahvaliti Majci Božjoj i zamoliti je za neku posebnu milost, došli smo možda tražiti snage da budemo bolji vjernici, ili nešto drugo što se samo od nje usudimo tražiti, započeo je Biskup prigodnu homiliju. -Mi kao biskupija došli smo ove godine na poseban način moliti na nakanu uspješne proslave beatifikacije našeg službe Božjeg Miroslava Bulešića. Biskup je također spomenuo molitvenu nakanu koju ovih dana sveopćoj Crkvi preporuča sam papa Franjo, za mir u Siriji. Kada o tome čujemo putem medija, možda nam to izgleda kao nešto daleko što nas se ne tiče,

no Papa je time želio naglasiti upravo potrebu suošjećanja i s drugim narodima koji trpe, a ne samo kada je naš narod posrijedi. Također treba moliti i za one koji svojim odlukama određuju tijek ratnih zbivanja i nemira, da shvate koliko patnji i trpljenja uzrokuju nekim svojim postupcima, napomenuo je Propovjednik.

Svi znamo njegovu poznatu rečenicu iz duhovnog testamenta "Moja osveta je oprost", upravo se u tim riječima nazire sva njegova veličina koja je i dovela do njegove beatifikacije, jer da je on mrzio svoje neprijatelje, vjerojatno ne bi bio postigao čast oltara. On nam je pokazao kako je temeljno u životu imati cilj, koji je daleko važniji od svega materijalnog, pokazao nam je kako je veličina čovjeka imati usađene ideale

sukladne Kristovu nauku, on je za te ideale bio spreman i umrijeti. Biskup je pozvao sve prisutne na razmišljanje koliko smo sposobni i koliko hoćemo slijediti Isusa Krista, ili možda u svome zvanju nađemo neku sigurnost i dobar život, a koliko bi se tko bio spreman žrtvovati za druge, ili za svoje vjernike, to svatko dobro zna u svojoj savjesti, napomenuo je Propovjednik.

Stotinjak vjernika iz Istre stiglo je i ove godine na Trsat kako su tamo stizale nebrojene generacije tijekom minulih stoljeća – pješice. Naime, u četvrtak 5. rujna misom u franjevačkoj crkvi Gospe od Anđela u Pazinu započelo je hodočašće mladih vjernika Istre pješice Gospi Trsatskoj. Tu su se okupile razne skupine iz više dijelova Istre te su zajedno hodajući i moleći nastavili put Trsata. Već više od 15 godina mlađi iz Istre, tijekom trodnevног pješačenja hodočaste do tog marijanskog svetišta i tamo se pridružuju ostalim hodočasnicima na tradicionalnoj biskupskoj misi. Ove godine, u Godini vjere, taj hod ka Trsatu bio je na poseban način usmijeren prema mučeniku vjere Miroslavu Bulešiću. Cijelo je hodočašće bilo prožeto blaženikovom duhovnošću, životom i mučeništvom za

vjeru. Bila je to prilika za bolje upoznavanje tog mladog perspektivnog svećenika, ali i za vlastito sazrijevanje kroz primjer i duhovnost njegova života i mučeništva. Posebno snažno duhovno iskustvo bila je pobožnost Križnog puta duž gotovo cijelog uspona na Učku, koja je ove godine prigodno bila prožeta životom i Križnim putem skorog blaženika. Završni dio pješačenja bio je uspon Trsatskim stubama, a hodočasnici su ove godine, uspinjući se uz Trsatske stupe u marijansko svetište, u procesiji donijeli križ Miroslava Bulešića koji je on nosio u pokorničkoj procesiji u filijali župe Kanfanar 1946. godine za vrijeme trajanja misija koje je on kao župnik organizirao.

Na kraju mise, nakon završnog blagoslov, procesija je, na čelu s Biskupom i koncelebrantima, krenula u svečanom ophodu pokloniti se čudotvornom liku Majke Božje Trsatske. Nakon vremena za osobnu molitvu, posjet zavjetnoj kapeli i obilazak svetišta, vjernički puk krenuo je put Istre, a svaka je župa na povratku posjetila jedno ili više mjesta u Istri gdje je živio i djelovao naš skorji blaženik sluga Božji Miroslav Bulešić. (G. K./L)

Izdavačko poduzeće „JOSIP TURČINOVIĆ“ d.o.o. Pazin otvorilo je novu prodavaonicu u POREČU!

Posjetite nas na ulazu u Eufrazijevu baziliku!

Adresa: Eufrazijeva 22, 52440 Poreč
Tel. 052-451-784

Iz ponude izdvajamo:

- krsne haljinice, šalove (za krštenje i krizmu odraslih)
- uspomene na sakramente (krštenje, prvu pričest, krizmu, vjenčanje)
- krsne svijeće, parafinske i voštane svijeće, svijeće na tekući vosak i vosak, svijećnjake
- kolar-košulje, misno vino, ampulice, hostije
- križeve, krunice, kipove, uokvirene slike, tamjan i tamjanice
- velik izbor knjiga.

Izdavačka kuća JOSIP TURČINOVIĆ d.o.o., Pazin, narudžbe tel. 052/ 624 342

Prodavaonice:

PAZIN, A. Kalca 2, tel. 052/ 621 082

PULA, Danteov trg 1, tel. 052/ 216 498

FABIJAN VERAJA

MIROSLAV BULEŠIĆ

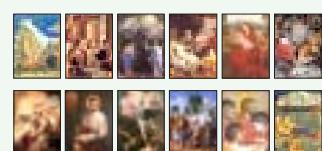
SVEĆENIK I MUČENIK
ZNAKOVITI LIK
MODERNE POVJEŠTI ISTRE

STOPAMA
MIROSLAVA BULEŠIĆA

Hodočasnički itinerari

KATOLIČKI KALENDAR 2014.

SLUČAJ	VLADALA	ČUDIĆ	TRAVNIK	SRPAC	VELJACA	ČUDIĆ	TRAVNAC	SRDAN	LIPNAC	SRIPARU	KOLOVOZ	RIJAN	LISTOPAD	STUDENI	PROČINAC
K	1. Škola														
A	2. Škola														
B	3. Škola														
C	4. Škola														
D	5. Škola														
E	6. Škola														
F	7. Škola														
G	8. Škola														
H	9. Škola														
I	10. Škola														
J	11. Škola														
K	12. Škola														
L	13. Škola														
M	14. Škola														
N	15. Škola														
O	16. Škola														
P	17. Škola														
Q	18. Škola														
R	19. Škola														
S	20. Škola														
T	21. Škola														
U	22. Škola														
V	23. Škola														
W	24. Škola														
X	25. Škola														
Y	26. Škola														
Z	27. Škola														

Antun Milovan BLAŽENI MIRO

Vjerujem da priručnik jasnim, kratkim i razumljivim tekstovima te popratnim ilustracijama samih događaja ispunjava svoj cilj: predstavlja lik mladog svećenika Miroslava Bulešića, kao i događaje u svezu s njegovom smrću, novim generacijama kršćana. Priručnik će zasigurno i vjeroučiteljima i vjeroučenicima pomoći u upoznavanju onoga koji je za kršćansku vjeru i njezine vrednote, s dubokim pouzdanjem u Boga, bio spreman položiti svoj život. Svrha upoznavanja Miroslava Bulešića jest da nas danas potakne na hrabrost i dosljednost u življenju svoje vjere, da budemo bolji ljudi, da budemo dobri kršćani. Neka i ovo vrijedno djelo bude na istinsku duhovnu korist svima koji se njime budu služili.

(Mons. Vilim Grbac, predstojnik Katehetskog ureda Porečke i Pulske biskupije; Predgovor, Pula, 12. kolovoza 2013.)

Antun Milovan
BLAŽENI MIRO

Antun Milovan "Duhovni prosjaji"

U izdanju nakladnika "Josip Turčinović" d.o.o., Pazin, upravo je objavljena nova zbirka pjesama Antuna Milovana "Duhovni prosjaji" u kojoj se nalazi i poema "Vitez Božji", koja pjesničkim stilom, oblikom i jezikom progovara o bl. Miroslavu Bulešiću.

Knjiga je zapravo dvodijelno komponirana: U prvom dijelu, naslovlenom Duhovni prosjaji, susrećemo se s Milovanovim novim pjesmama duhovnog, kršćanskog nadahnuća, ali i s pjesmama istoga nadahnuća – na hrvatskom jezičnom standardu i na čakavštini – koje su već objavljene u njegovim ranijim zbirkama, te od kojih su neke uvrštene i u antologije hrvatskoga duhovnog pjesništva. Među njima posebno mjesto zauzima Križni put (sonetni vijenac) ispjevan istarskom čakavštinom. Pjesma Zvijezda, koja je znakovito smještena na početak zbirke, svojim lirizmom, ozračjem i izričajem kao da otvara nove pjesničke prostore neiscrpnnog božićnog bogotražiteljstva. Osim kristocentričnih pjesama, tu su i pjesme Majci Božjoj, sv. Pavlu, sv. Franji, bl. kardinalu Stepinцу...

U drugom dijelu, naslovlenom Vitez Božji, pjesnik prati bl. Miroslava Bulešića od njegove mlade mise pa do njegova martirija, odnosno proslave. Poema je pisana hrvatskim jezičnim standardom. Premda se u njoj isprepleće subjektivno i objektivno, lirsko i narativno – što uostalom i karakterizira poemu kao književnu vrstu – ona ipak u dovoljnoj posjeduje mjeri preglednost i jasnoću izričaja te se bez poteškoća čita.

Urednica je knjige prof. Orijana Paus, a likovno oblikovanje, iznimno inventivno, skladno, sugestivno i profinjeno, pripada Alfiju Klariću.

Knjiga ima 72 stranice.
Tisak: "Josip Turčinović" d.o.o., Pazin.

Radio Istra

Ulica 94,9 - Pula 18,0 - Rovinj 88,0 - Buje 97,9
Umag 107,5 - Rabac 92,1 - Poreč 98,5

KAP ZA DOBAR DAN
- duhovna misao za bolji početak dana
- od ponedjeljka do subote u 06:30

PUTEVIMA VJERE
- središnja vjerska emisija
- petkom u 17:04

SUSRET S IZVOROM
- komentar nedjeljnog Evangeliјa
- nedjeljom u 8:30

Jurja Dobritić 6, Pazin - tel: 052 / 88 77 11
www.radiostra.hr

DUHOVNI PROSJAJI | pjesme
Antun Milovan
Vitez Božji | poema o bl. Miru Bulešiću

**BLAŽENI
MIROSLAV
BULEŠIĆ**
SVEĆENIK - MUČENIK
1920 - 1947

